

§ 8

Remiss från kommunstyrelsen - Klimatprogram Eskilstuna (KSKF/2021:7) (GN/2021:121)

Beslut

1. Yttrandet antas och översänds till kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen har remitterat förslag till Klimatprogram Eskilstuna (KSKF/2021:7) till nämnden för yttrande senast den 1 mars 2022.

Kommunledningskontoret har från år 2019 drivit ett projekt för att uppdatera kommunens befintliga klimatplan till att omfatta alla aktörer inom det geografiska området Eskilstuna kommun. Projektet har mynnat ut i förslag på två olika styrdokument: varav det ena är Klimatprogram Eskilstuna. Klimatprogrammet omfattar samtliga aktörer och invånare inom Eskilstuna kommuns geografiska område.

Klimatprogrammet, anger övergripande klimatmål för ett gemensamt klimatomställningsarbete i Eskilstuna. Klimatmålen består av ett huvudmål och ett delmål som bidrar till att nå globala, nationella och regionala mål. Huvudmålet är ett klimatpositivt Eskilstuna 2045 och delmålet är att minska utsläpp av växthusgaser med 80 procent till år 2030.

Barn- och utbildningsförvaltningen yttrar sig över förslaget i skrivelse den 11 januari 2022. Av yttrandet framgår bland annat att nämnden ställer sig positiv till programmet. Nämnden vill dock poängtera och ytterligare förstärka gymnasieutbildningens viktiga roll i klimatomställningen inom alla fem utpekade fokusområden i Klimatprogrammet.

Yrkanden

Robin Tannarp (M) och Josefine Helleday (S) yrkar bifall till framlagt förslag.

Ordförande finner att det finns ett förslag till beslut vilket blir nämndens beslut.

Beslutet skickas till:

Kommunstyrelsen

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Gymnasienämnden

Förslag till beslut – Gymnasienämndens yttrande över Klimatprogram Eskilstuna

Förslag till beslut

1. Yttrandet antas och översänds till kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Kommunledningskontoret har från år 2019 drivit ett projekt för att uppdatera kommunens befintliga klimatplan till att omfatta alla aktörer inom det geografiska området Eskilstuna kommun. Projektet har mynnat ut i förslag på två olika styrdokument:

- Klimatprogram Eskilstuna, som omfattar samtliga aktörer och invånare inom Eskilstuna kommuns geografiska område
- Kommunkoncernens plan för klimat, som omfattar verksamheten som sker inom dess nämnder och bolag

Klimatprogrammet, som nämnden här yttrar sig över, anger övergripande klimatmål för ett gemensamt klimatomställningsarbete i Eskilstuna. Klimatmålen består av ett huvudmål och ett delmål som bidrar till att nå globala, nationella och regionala mål. Huvudmålet är ett klimatpositivt Eskilstuna 2045 och delmålet är att minska utsläpp av växthusgaser med 80 procent till år 2030.

Kommunkoncernens plan för klimat beskriver kommunorganisationens bidrag för att Klimatprogrammets mål ska kunna uppnås.

Nämndens yttrande ska ses som kopplat till yttrandet över ärende GN/2021:120 – Remiss från kommunstyrelsen – Eskilstuna kommunkoncerns plan för klimat (KSKF/2021:275).

Gymnasienämndens yttrande

Nämnden ställer sig positiv till Klimatprogram Eskilstuna. Nämnden vill dock poängtera och ytterligare förstärka gymnasieutbildningens viktiga roll i klimatomställningen inom alla fem utpekade fokusområden i Klimatprogrammet. I läroplanen för Gymnasieskolan framgår att *Miljöperspektivet* i undervisningen ska ge eleverna insikter så att de kan dels själva medverka till att hindra skadlig

miljöpåverkan, dels skaffa sig ett personligt förhållningssätt till de övergripande och globala miljöfrågorna. Undervisningen ska belysa hur samhällets funktioner och vårt sätt att leva och arbeta kan anpassas för att skapa hållbar utveckling.

I det övergripande målet "Kunskaper" så framhålls även att skolans ansvar är att varje elev kan observera och analysera människans samspel med sin omvärld utifrån perspektivet hållbar utveckling.

För att nå målen i Klimatprogram Eskilstuna kommer ökad kunskap och kompetens vara avgörande. Nämnden ser att skolan genom sitt utbildningsuppdrag kommer fortsätta att utbilda, öka kunskapen och kompetensen kring miljö och klimatarbetet och därigenom fortsatt bidra till förverkligandet av klimatprogrammets mål. Samtliga program inom gymnasieskolan har en viktig roll i att visa på möjligheterna att arbeta och studera på ett ansvarsfullt klimatsmart sätt. Inom yrkesprogrammen är detta av särskild vikt då de är mer maskin- och materialintensiva.

Beslutet skickas till:

Kommunstyrelsen

BARN- OCH UTBILDNINGSFÖRVALTNINGEN

Ingrid Sköldmo
Förvaltningschef

Fredrik Karlsson
Tf. skolchef

§ 7 Yttrande över remiss - Klimatprogram Eskilstuna (SEN/2021:51)

Beslut

Yttrandet godkänns och överlämnas till kommunstyrelsen.

Förslag till kommunfullmäktige

Klimatprogram Eskilstuna antas.

Ärendebeskrivning

Eskilstuna vision 2030 beskriver en plats för ett gott liv och lyfter fram Eskilstuna som en global ledstjärna inom miljöområdet där det är lätt att leva klimatsmart och ha en medveten livsstil. Både industri och landsbygd lyfts fram och kopplas till handlingskraft tillsammans med ett hållbart och innovativt företagande där modiga innovationer exporteras världen över. Visionen anger också att Eskilstuna är en attraktiv plats där vi känner gemenskap och framtidstro.

Samtidigt står vi i en global transformation för att bekämpa klimatförändringarna som är en av vår tids största utmaningar och ett verkligt och obestridligt hot mot hela vår civilisation.

För att nå visionen om ett gott liv krävs att alla aktörer, ända ner på individnivå, bidrar till en klimatomställning. Aktörer behöver både få och ge varandra bättre förutsättningar att ställa om till långsiktigt hållbara livsstilar och affärsmodeller.

Kommunledningskontoret har från år 2019 drivit ett projekt för att uppdatera den befintliga klimatplanen att omfatta alla aktörer inom det geografiska området Eskilstuna kommun. Projektet har mynnat ut i två olika dokument och ärenden:

- **Klimatprogram Eskilstuna** som omfattar samtliga aktörer och invånare inom Eskilstuna kommuns geografiska område.
- **Kommunkoncernens plan för klimat** som omfattar verksamheten som sker inom kommunorganisationens nämnder och bolag. Planen är kommunorganisationens bidrag till att nå målen i Klimatprogrammet. (ärende KSKF/2021:275)

Kommunstyrelsens arbetsutskott har utgjort politisk styrgrupp för projektet tillsammans med en styrgrupp med direktörer, vd:ar och förvaltningschefer från de förvaltningar och bolag som har störst påverkan på klimatet.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Under projektet har flera arbetsgrupper med representanter från kommunkoncernen, företag, idéburen sektor, akademi och regionen varit involverade.

Ett femtiotal representanter har bidragit genom att ta fram förslag på aktiviteter för klimatomställning utifrån olika utsläppsområden. Ett femtontal representanter har bidragit genom att ta fram underlag för det fortsatta arbetet.

Vidare har stor vikt lagts på att föra dialog både inom kommunkoncernen och med aktörer inom och utom Eskilstuna kommun för att processa fram och pröva de slutsatser som lyfts fram i Eskilstuna Klimatprogram. Det har skett genom workshops, möten och ett KlimatHoppmöte som arrangerades tillsammans med studieförbund och föreningar i Eskilstuna. Unga har en särskild roll i klimatomställningsarbetet och ett arbete inleddes för att engagera unga i arbetet som pausats på grund av gällande restriktioner under pandemin.

Klimatprogrammet anger övergripande klimatmål för ett gemensamt klimatomställningsarbete i Eskilstuna. Klimatmålen består av ett huvudmål och ett delmål som bidrar till att nå globala, nationella och regionala mål. Huvudmålet är ett klimatpositivt Eskilstuna 2045 och delmålet är att minska utsläpp av växthusgaser med 80 procent till år 2030.

Programmet är formulerat

- för att passa både små och stora företag, föreningar, offentlig verksamhet och andra organisationer som på olika sätt ska kunna koppla an sitt klimatarbete
- på övergripande nivå för att innehållet inte ska riskera bli inaktuellt med tanke på den snabba utvecklingen inom energi- och klimatområdet.
- utifrån att det är tydligt att respektive verksamhet är de som har bäst förutsättningar att identifiera vilka aktiviteter de ser ger bäst effekt både på kort och lång sikt. Respektive aktör har också, tillsammans med andra, bäst förmåga att nå innovationshöjd inom sina områden och de har också förutsättningarna att göra plan för verkställande.

Programmet tydliggör också att målen kan nås om alla aktörer bidrar.

Var och en tar själva beslut om, och hur de bidrar, inom de områden där de har rådighet. Målsättningen är att alla slags aktörer ska kunna koppla an sitt klimatarbete till programmet och dess övergripande mål genom egna handlingsplaner för att visa att och hur de bidrar till klimatmålet. Kommunkoncernen är alltså en av alla aktörer inom det geografiska området som förväntas bidra till klimatomställningen, men också den aktör som ska ta en samordnande roll i det fortsatta samarbetet.

Arbetet fortgår att tillsammans med aktörer i Eskilstuna utveckla en innovativ process och samarbetsplattform där aktörer kan mötas för att stödja och stödjas i sin klimatomställning. Det sker inledningsvis med stöd från satsningen Klimatneutrala städer 2030 genom Viable Cities där också andra kommuner och myndigheter bidrar till att öka takten på klimatomställningen.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Yttrande över förslag till klimatprogram lämnas till kommunstyrelsen senast den 1 mars 2022

Servicenämndens yttrande

Servicenämnden har tagit del av förslaget till klimatprogram och ställer sig bakom förslaget men skulle önska ett tillägg runt investeringar.

Investeringar både i form av privata medel, offentliga medel och för företag har enorm betydelse för klimatets utveckling. Klimatprogrammet riktar sig till alla inom Eskilstuna kommun, både föreningar, företag, privatpersoner och offentlig verksamhet. När vi ser till privatpersoner och investeringar är det bland det som i störst utsträckning påverkar klimatet, fakta finns att hämta på Naturvårdsverket. Hur pengarna vi investerar används har en direkt avgörande betydelse. Detta är även direkt avgörande för företag och offentlig verksamhet när de avsätter och väljer förvaltning av till exempel pensionskapital för tjänstepension. Naturligtvis även andra investeringar i form av önskan om ökad avkastning. Krav kan ställas på förvaltning och investeringar. I pensionskapital handlar det många gånger om miljarder kronor för stora företag/offentliga aktörer (till exempel landstinget). Detta bör i klimatprogrammet tas upp och ges tips/råd om att tänka efter och investera klokt.

Beslutet skickas till:

Kommunstyrelsen

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

Serviceämnden

Yttrande över remiss - Klimatprogram Eskilstuna

Förslag till beslut

Yttrandet godkänns och överlämnas till kommunstyrelsen.

Förslag till kommunfullmäktige

Klimatprogram Eskilstuna antas.

Ärendebeskrivning

Eskilstuna vision 2030 beskriver en plats för ett gott liv och lyfter fram Eskilstuna som en global ledstjärna inom miljöområdet där det är lätt att leva klimatsmart och ha en medveten livsstil. Både industri och landsbygd lyfts fram och kopplas till handlingskraft tillsammans med ett hållbart och innovativt företagande där modiga innovationer exporteras världen över. Visionen anger också att Eskilstuna är en attraktiv plats där vi känner gemenskap och framtidstro.

Samtidigt står vi i en global transformation för att bekämpa klimatförändringarna som är en av vår tids största utmaningar och ett verkligt och obestridligt hot mot hela vår civilisation.

För att nå visionen om ett gott liv krävs att alla aktörer, ända ner på individnivå, bidrar till en klimatomställning. Aktörer behöver både få och ge varandra bättre förutsättningar att ställa om till långsiktigt hållbara livsstilar och affärsmodeller.

Kommunledningskontoret har från år 2019 drivit ett projekt för att uppdatera den befintliga klimatplanen att omfatta alla aktörer inom det geografiska området Eskilstuna kommun. Projektet har mynnat ut i två olika dokument och ärenden:

- **Klimatprogram Eskilstuna** som omfattar samtliga aktörer och invånare inom Eskilstuna kommuns geografiska område.
- **Kommunkoncernens plan för klimat** som omfattar verksamheten som sker inom kommunorganisationens nämnder och bolag. Planen är kommunorganisationens bidrag till att nå målen i Klimatprogrammet. (ärende KSKF/2021:275)

Kommunstyrelsens arbetsutskott har utgjort politisk styrgrupp för projektet tillsammans med en styrgrupp med direktörer, vd:ar och förvaltningschefer från de förvaltningar och bolag som har störst påverkan på klimatet.

Under projektet har flera arbetsgrupper med representanter från kommunkoncernen, företag, idéburen sektor, akademi och regionen varit involverade. Ett femtiotal representanter har bidragit genom att ta fram förslag på aktiviteter för klimatomställning utifrån olika utsläppsområden. Ett femtontal representanter har bidragit genom att ta fram underlag för det fortsatta arbetet.

Vidare har stor vikt lagts på att föra dialog både inom kommunkoncernen och med aktörer inom och utom Eskilstuna kommun för att processa fram och pröva de slutsatser som lyfts fram i Eskilstuna Klimatprogram. Det har skett genom workshops, möten och ett KlimatHoppmöte som arrangerades tillsammans med studieförbund och föreningar i Eskilstuna. Unga har en särskild roll i klimatomställningsarbetet och ett arbete inleddes för att engagera unga i arbetet som pausats på grund av gällande restriktioner under pandemin.

Klimatprogrammet anger övergripande klimatmål för ett gemensamt klimatomställningsarbete i Eskilstuna. Klimatmålen består av ett huvudmål och ett delmål som bidrar till att nå globala, nationella och regionala mål. Huvudmålet är ett klimatpositivt Eskilstuna 2045 och delmålet är att minska utsläpp av växthusgaser med 80 procent till år 2030.

Programmet är formulerat

- för att passa både små och stora företag, föreningar, offentlig verksamhet och andra organisationer som på olika sätt ska kunna koppla an sitt klimatarbete
- på övergripande nivå för att innehållet inte ska riskera bli inaktuellt med tanke på den snabba utvecklingen inom energi- och klimatområdet.
- utifrån att det är tydligt att respektive verksamhet är de som har bäst förutsättningar att identifiera vilka aktiviteter de ser ger bäst effekt både på kort och lång sikt. Respektive aktör har också, tillsammans med andra, bäst förmåga att nå innovationshöjd inom sina områden och de har också förutsättningarna att göra plan för verkställande.

Programmet tydliggör också att målen kan nås om alla aktörer bidrar.

Var och en tar själva beslut om, och hur de bidrar, inom de områden där de har rådighet. Målsättningen är att alla slags aktörer ska kunna koppla an sitt klimatarbete till programmet och dess övergripande mål genom egna handlingsplaner för att visa att och hur de bidrar till klimatmålet. Kommunkoncernen är alltså en av alla aktörer inom det geografiska området som förväntas bidra till klimatomställningen, men också den aktör som ska ta en samordnande roll i det fortsatta samarbetet.

Arbetet fortgår att tillsamman med aktörer i Eskilstuna utveckla en innovativ process och samarbetsplattform där aktörer kan mötas för att stödja och stödjas i sin klimatomställning. Det sker inledningsvis med stöd från satsningen Klimatneutrala

städer 2030 genom Viable Cities där också andra kommuner och myndigheter bidrar till att öka takten på klimatomställningen.

Yttrande över förslag till klimatprogram lämnas till kommunstyrelsen senast den 1 mars 2022

Servicenämndens yttrande

Servicenämnden har tagit del av förslaget till klimatprogram och ställer sig bakom förslaget men skulle önska ett tillägg runt investeringar.

Investeringar både i form av privata medel, offentliga medel och för företag har enorm betydelse för klimatets utveckling. Klimatprogrammet riktar sig till alla inom Eskilstuna kommun, både föreningar, företag, privatpersoner och offentlig verksamhet. När vi ser till privatpersoner och investeringar är det bland det som i störst utsträckning påverkar klimatet, fakta finns att hämta på Naturvårdsverket. Hur pengarna vi investerar används har en direkt avgörande betydelse. Detta är även direkt avgörande för företag och offentlig verksamhet när de avsätter och väljer förvaltning av till exempel pensionskapital för tjänstepension. Naturligtvis även andra investeringar i form av önskan om ökad avkastning. Krav kan ställas på förvaltning och investeringar. I pensionskapital handlar det många gånger om miljarder kronor för stora företag/offentliga aktörer (till exempel landstinget). Detta bör i klimatprogrammet tas upp och ges tips/råd om att tänka efter och investera klokt.

SERVICEFÖRVALTNINGEN

Jörgen Axelsson
förvaltningschef

Beslutet skickas till:
Kommunstyrelsen

ÖFNES/2021:48

§ 8

Remiss från kommunstyrelsen - Klimatprogram Eskilstuna (KSKF/2021:7)

Beslut

Nämnden godkänner yttrandet och överlämnar detta till kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Överförmyndarnämnden har fått möjlighet att yttra sig över Eskilstuna kommunkoncerns klimatprogram. Yttrandet ska ha inkommit till kommunstyrelsen senast den 1 Mars 2022. Klimatprogram Eskilstuna anger övergripande klimatmål för hela den geografiska platsen Eskilstuna kommun. Programmet är utformat på ett sätt som gör det möjligt för alla slags aktörer i Eskilstuna kommun att utforma egna handlingsplaner att koppla an till de övergripande klimatmålen.

Yttrande

Överförmyndarnämnden ställer sig positiva till föreslagen plan och har inga tillägg. Nämnden anser att planen är tydligt formulerat.

Beslutet skickas till: Kommunstyrelsen

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

Överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämndens yttrande över remiss från kommunstyrelsen - Klimatprogram Eskilstuna

Förslag till beslut

Nämnden godkänner yttrandet och överlämnar detta till kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Överförmyndarnämnden har fått möjlighet att yttra sig över Eskilstuna kommunkoncerns klimatprogram. Yttrandet ska ha inkommit till kommunstyrelsen senast den 1 Mars 2022. Klimatprogram Eskilstuna anger övergripande klimatmål för hela den geografiska platsen Eskilstuna kommun. Programmet är utformat på ett sätt som gör det möjligt för alla slags aktörer i Eskilstuna kommun att utforma egna handlingsplaner att koppla an till de övergripande klimatmålen.

Yttrande

Överförmyndarnämnden ställer sig positiva till föreslagen plan och har inga tillägg. Nämnden anser att planen är tydligt formulerad.

Beslutet skickas till: Kommunstyrelsen

SOCIALFÖRVALTNINGEN

Elisabeth Kantor
Förvaltningschef

§ 7

Remiss från kommunstyrelsen - Klimatprogram Eskilstuna (KSKF/2021:7)

Beslut

1. Yttrandet antas och skickas till kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Eskilstuna vision 2030 beskriver en plats för ett gott liv och lyfter fram Eskilstuna som en global ledstjärna inom miljöområdet där det är lätt att leva klimatsmart och ha en medveten livsstil. Både industri och landsbygd lyfts fram och kopplas till handlingskraft tillsammans med ett hållbart och innovativt företagande där modiga innovationer exporteras världen över. Visionen anger också att Eskilstuna är en attraktiv plats där vi känner gemenskap och framtidstro.

Samtidigt står vi i en global transformation för att bekämpa klimatförändringarna som är en av vår tids största utmaningar och ett verkligt och obestridligt hot mot hela vår civilisation.

För att nå visionen om ett gott liv krävs att alla aktörer, ända ner på individnivå, bidrar till en klimatomställning. Aktörer behöver både få och ge varandra bättre förutsättningar att ställa om till långsiktigt hållbara livsstilar och affärsmodeller.

Kommunledningskontoret har från år 2019 drivit ett projekt för att uppdatera den befintliga klimatplanen att omfatta alla aktörer inom det geografiska området Eskilstuna kommun. Projektet har mynnat ut i två olika dokument och ärenden:

- **Klimatprogram Eskilstuna** som omfattar samtliga aktörer och invånare inom Eskilstuna kommuns geografiska område.
- **Kommunkoncernens plan för klimat** som omfattar verksamheten som sker inom kommunorganisationens nämnder och bolag. Planen är kommunorganisationens bidrag till att nå målen i Klimatprogrammet. (ärende KSKF/2021:275)

Kommunstyrelsens arbetsutskott har utgjort politisk styrgrupp för projektet tillsammans med en styrgrupp med direktörer, vd:ar och förvaltningschefer från de förvaltningar och bolag som har störst påverkan på klimatet.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Under projektet har flera arbetsgrupper med representanter från kommunkoncernen, företag, idéburen sektor, akademi och regionen varit involverade. Ett femtiotal representanter har bidragit genom att ta fram förslag på aktiviteter för klimatomställning utifrån olika utsläppsområden. Ett femtontal representanter har bidragit genom att ta fram underlag för det fortsatta arbetet.

Vidare har stor vikt lagts på att föra dialog både inom kommunkoncernen och med aktörer inom och utom Eskilstuna kommun för att processa fram och pröva de slutsatser som lyfts fram i Eskilstuna Klimatprogram. Det har skett genom workshops, möten och ett KlimatHoppmöte som arrangerades tillsammans med studieförbund och föreningar i Eskilstuna. Unga har en särskild roll i klimatomställningsarbetet och ett arbete inleddes för att engagera unga i arbetet som pausats på grund av gällande restriktioner under pandemin.

Klimatprogrammet anger övergripande klimatmål för ett gemensamt klimatomställningsarbete i Eskilstuna. Klimatmålen består av ett huvudmål och ett delmål som bidrar till att nå globala, nationella och regionala mål. Huvudmålet är ett klimatpositivt Eskilstuna 2045 och delmålet är att minska utsläpp av växthusgaser med 80 procent till år 2030.

Programmet är formulerat

- för att passa både små och stora företag, föreningar, offentlig verksamhet och andra organisationer som på olika sätt ska kunna koppla an sitt klimatarbete
- på övergripande nivå för att innehållet inte ska riskera bli inaktuellt med tanke på den snabba utvecklingen inom energi- och klimatområdet.
- utifrån att det är tydligt att respektive verksamhet är de som har bäst förutsättningar att identifiera vilka aktiviteter de ser ger bäst effekt både på kort och lång sikt. Respektive aktör har också, tillsammans med andra, bäst förmåga att nå innovationshöjd inom sina områden och de har också förutsättningarna att göra plan för verkställande.

Programmet tydliggör också att målen kan nås om alla aktörer bidrar. Var och en tar själva beslut om, och hur de bidrar, inom de områden där de har rådighet. Målsättningen är att alla slags aktörer ska kunna koppla an sitt klimatarbete till programmet och dess övergripande mål genom egna handlingsplaner för att visa att och hur de bidrar till klimatmålet. Kommunkoncernen är alltså en av alla aktörer inom det geografiska området som förväntas bidra till klimatomställningen, men också den aktör som ska ta en samordnande roll i det fortsatta samarbetet.

Arbetet fortgår att tillsammans med aktörer i Eskilstuna utveckla en innovativ process och samarbetsplattform där aktörer kan mötas för att stödja och stödjas i sin klimatomställning. Det sker inledningsvis med stöd från satsningen Klimatneutrala städer 2030 genom Viable Cities där också andra kommuner och myndigheter bidrar till att öka takten på klimatomställningen.

Ärendet har remitteras till samtliga nämnder och Eskilstuna Kommunföretag AB

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

för yttrande. Yttrandet från nämnden ska ha kommit in till kommunstyrelsen via LEX och på papper senast den 1 mars 2022.

Yttrande

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden tackar för möjligheten att lämna synpunkter på Klimatprogram Eskilstuna. Nämnden ser mycket positivt på det framlagda förslaget på Klimatprogram Eskilstuna. Nämnden anser att det är stora frågor som berör oss alla och som behöver hanteras på bästa möjliga sätt inom ramen för de uppdrag nämnden ansvarar för.

Yrkande

Jari Puustinen (M) yrkar bifall till framlagt förslag.

Beslutet skickas till: Kommunstyrelsen

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	---	---	--------------------

Arbetsmarknads- och
vuxenutbildningsnämnden

Remiss från kommunstyrelsen - Klimatprogram Eskilstuna

Förslag till beslut

1. Ytrandet antas och skickas till kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Eskilstuna vision 2030 beskriver en plats för ett gott liv och lyfter fram Eskilstuna som en global ledstjärna inom miljöområdet där det är lätt att leva klimatsmart och ha en medveten livsstil. Både industri och landsbygd lyfts fram och kopplas till handlingskraft tillsammans med ett hållbart och innovativt företagande där modiga innovationer exporteras världen över. Visionen anger också att Eskilstuna är en attraktiv plats där vi känner gemenskap och framtidstro.

Samtidigt står vi i en global transformation för att bekämpa klimatförändringarna som är en av vår tids största utmaningar och ett verkligt och obestridligt hot mot hela vår civilisation.

För att nå visionen om ett gott liv krävs att alla aktörer, ända ner på individnivå, bidrar till en klimatomställning. Aktörer behöver både få och ge varandra bättre förutsättningar att ställa om till långsiktigt hållbara livsstilar och affärsmodeller.

Kommunledningskontoret har från år 2019 drivit ett projekt för att uppdatera den befintliga klimatplanen att omfatta alla aktörer inom det geografiska området Eskilstuna kommun. Projektet har mynnat ut i två olika dokument och ärenden:

- **Klimatprogram Eskilstuna** som omfattar samtliga aktörer och invånare inom Eskilstuna kommuns geografiska område.
- **Kommunkoncernens plan för klimat** som omfattar verksamheten som sker inom kommunorganisationens nämnder och bolag. Planen är kommunorganisationens bidrag till att nå målen i Klimatprogrammet. (ärende KSKF/2021:275)

Kommunstyrelsens arbetsutskott har utgjort politisk styrgrupp för projektet tillsammans med en styrgrupp med direktörer, vd:ar och förvaltningschefer från de förvaltningar och bolag som har störst påverkan på klimatet.

Under projektet har flera arbetsgrupper med representanter från kommunkoncernen, företag, idéburen sektor, akademi och regionen varit involverade.

Ett femtiotal representanter har bidragit genom att ta fram förslag på aktiviteter för klimatomställning utifrån olika utsläppsområden. Ett femtontal representanter har bidragit genom att ta fram underlag för det fortsatta arbetet.

Vidare har stor vikt lagts på att föra dialog både inom kommunkoncernen och med aktörer inom och utom Eskilstuna kommun för att processa fram och pröva de slutsatser som lyfts fram i Eskilstuna Klimatprogram. Det har skett genom workshops, möten och ett KlimatHoppmöte som arrangerades tillsammans med studieförbund och föreningar i Eskilstuna. Unga har en särskild roll i klimatomställningsarbetet och ett arbete inleddes för att engagera unga i arbetet som pausats på grund av gällande restriktioner under pandemin.

Klimatprogrammet anger övergripande klimatmål för ett gemensamt klimatomställningsarbete i Eskilstuna. Klimatmålen består av ett huvudmål och ett delmål som bidrar till att nå globala, nationella och regionala mål. Huvudmålet är ett klimatpositivt Eskilstuna 2045 och delmålet är att minska utsläpp av växthusgaser med 80 procent till år 2030.

Programmet är formulerat

- för att passa både små och stora företag, föreningar, offentlig verksamhet och andra organisationer som på olika sätt ska kunna koppla an sitt klimatarbete
- på övergripande nivå för att innehållet inte ska riskera bli inaktuellt med tanke på den snabba utvecklingen inom energi- och klimatområdet.
- utifrån att det är tydligt att respektive verksamhet är de som har bäst förutsättningar att identifiera vilka aktiviteter de ser ger bäst effekt både på kort och lång sikt. Respektive aktör har också, tillsammans med andra, bäst förmåga att nå innovationshöjd inom sina områden och de har också förutsättningarna att göra plan för verkställande.

Programmet tydliggör också att målen kan nås om alla aktörer bidrar.

Var och en tar själva beslut om, och hur de bidrar, inom de områden där de har rådighet. Målsättningen är att alla slags aktörer ska kunna koppla an sitt klimatarbete till programmet och dess övergripande mål genom egna handlingsplaner för att visa att och hur de bidrar till klimatmålet. Kommunkoncernen är alltså en av alla aktörer inom det geografiska området som förväntas bidra till klimatomställningen, men också den aktör som ska ta en samordnande roll i det fortsatta samarbetet.

Arbetet fortgår att tillsammans med aktörer i Eskilstuna utveckla en innovativ process och samarbetsplattform där aktörer kan mötas för att stödja och stödjas i sin klimatomställning. Det sker inledningsvis med stöd från satsningen Klimatneutrala

städer 2030 genom Viable Cities där också andra kommuner och myndigheter bidrar till att öka takten på klimatomställningen.

Ärendet har remitteras till samtliga nämnder och Eskilstuna Kommunföretag AB för yttrande. Yttrandet från nämnden ska ha kommit in till kommunstyrelsen via LEX och på papper senast den 1mars 2022.

Yttrande

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden tackar för möjligheten att lämna synpunkter på Klimatprogram Eskilstuna. Nämnden ser mycket positivt på det framlagda förslaget på Klimatprogram Eskilstuna. Nämnden anser att det är stora frågor som berör oss alla och som behöver hanteras på bästa möjliga sätt inom ramen för de uppdrag nämnden ansvarar för.

Beslutet skickas till: Kommunstyrelsen

ARBETSMARKNADS- OCH VUXENUTBILDNINGSFÖRVALTNINGEN

Magnus Minh Gustafsson
Förvaltningschef

§ 11

Socialnämndens yttrande över remiss från kommunstyrelsen - Klimatprogram Eskilstuna (SOCN/2021:141)

Socialnämndens beslut

Nämnden godkänner yttrandet och överlämnar detta till kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Socialnämnden har fått möjlighet att yttra sig över Eskilstuna kommunkoncerns klimatprogram. Yttrandet ska ha inkommit till kommunstyrelsen senast den 1 Mars 2022. Klimatprogram Eskilstuna anger övergripande klimatmål för hela den geografiska platsen Eskilstuna kommun. Programmet är utformat på ett sätt som gör det möjligt för alla slags aktörer i Eskilstuna kommun att utforma egna handlingsplaner att koppla an till de övergripande klimatmålen.

Yttrande

Socialnämnden ställer sig positiva till föreslagen plan och har inga tillägg. Nämnden anser att planen är tydligt formulerad.

Beslutet skickas till:

Kommunstyrelsen

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

Socialnämnden

Socialnämndens yttrande över remiss från kommunstyrelsen - klimatprogram Eskilstuna

Förslag till beslut

Nämnden godkänner yttrandet och överlämnar detta till kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Socialnämnden har fått möjlighet att yttra sig över Eskilstuna kommunkoncerns klimatprogram. Yttrandet ska ha inkommit till kommunstyrelsen senast den 1 Mars 2022. Klimatprogram Eskilstuna anger övergripande klimatmål för hela den geografiska platsen Eskilstuna kommun. Programmet är utformat på ett sätt som gör det möjligt för alla slags aktörer i Eskilstuna kommun att utforma egna handlingsplaner att koppla an till de övergripande klimatmålen.

Yttrande

Socialnämnden ställer sig positiva till föreslagen plan och har inga tillägg. Nämnden anser att planen är tydligt formulerad.

Beslutet skickas till:
Kommunstyrelsen

SOCIALFÖRVALTNINGEN

Elisabeth Kantor
Förvaltningschef

§ 7

Remiss från kommunstyrelsen - Klimatprogram Eskilstuna (KSKF/2021:7) (GSN/2021:640)

Beslut

1. Yttrandet antas och översänds till kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen har remitterat förslag till Klimatprogram Eskilstuna (KSKF/2021:7) till nämnden för yttrande senast den 1 mars 2022.

Kommunledningskontoret har från år 2019 drivit ett projekt för att uppdatera kommunens befintliga klimatplan till att omfatta alla aktörer inom det geografiska området Eskilstuna kommun. Projektet har mynnat ut i förslag på två olika styrdokument: varav det ena är Klimatprogram Eskilstuna. Klimatprogrammet omfattar samtliga aktörer och invånare inom Eskilstuna kommuns geografiska område.

Klimatprogrammet, anger övergripande klimatmål för ett gemensamt klimatomställningsarbete i Eskilstuna. Klimatmålen består av ett huvudmål och ett delmål som bidrar till att nå globala, nationella och regionala mål. Huvudmålet är ett klimatpositivt Eskilstuna 2045 och delmålet är att minska utsläpp av växthusgaser med 80 procent till år 2030.

Barn- och utbildningsförvaltningen yttrar sig över förslaget i skrivelse den 14 januari 2022. Av yttrandet framgår bland annat att nämnden ställer sig positiv till programmet. Nämnden vill dock poängtera och ytterligare förstärka grundskolans viktiga roll i klimatomställningen inom alla fem utpekade fokusområden i Klimatprogrammet.

Yrkanden

Ordföranden finner att det finns ett förslag till beslut vilket blir nämndens beslut.

Beslutet skickas till:

Kommunstyrelsen

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Grundskolenämnden

Yttrande över Klimatprogram Eskilstuna

Förslag till beslut

1. Yttrandet antas och översänds till kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Kommunledningskontoret har från år 2019 drivit ett projekt för att uppdatera kommunens befintliga klimatplan till att omfatta alla aktörer inom det geografiska området Eskilstuna kommun. Projektet har mynnat ut i förslag på två olika styrdokument:

- Klimatprogram Eskilstuna, som omfattar samtliga aktörer och invånare inom Eskilstuna kommuns geografiska område
- Kommunkoncernens plan för klimat, som omfattar verksamheten som sker inom dess nämnder och bolag

Klimatprogrammet, som nämnden här yttrar sig över, anger övergripande klimatmål för ett gemensamt klimatomställningsarbete i Eskilstuna. Klimatmålen består av ett huvudmål och ett delmål som bidrar till att nå globala, nationella och regionala mål. Huvudmålet är ett klimatpositivt Eskilstuna 2045 och delmålet är att minska utsläpp av växthusgaser med 80 procent till år 2030.

Kommunkoncernens plan för klimat beskriver kommunorganisationens bidrag för att Klimatprogrammets mål ska kunna uppnås.

Nämndens yttrande ska ses som kopplat till yttrandet över ärende GSN/2021:641 - Remiss från kommunstyrelsen - Eskilstuna kommunkoncerns plan för klimat (KSKF/2021:275).

Grundskolenämndens yttrande

Nämnden ställer sig positiv till Klimatprogram Eskilstuna. Nämnden vill dock poängtera och ytterligare förstärka grundskolans viktiga roll i klimatomställningen inom alla fem utpekade fokusområden i Klimatprogrammet. I läroplanen för grundskolan framgår att eleverna genom ett miljöperspektiv ska få möjligheter både att ta ansvar för den miljö de själva direkt kan påverka och att skaffa sig ett personligt förhållningssätt till övergripande och globala miljöfrågor. Undervisningen ska belysa

hur samhällets funktioner och vårt sätt att leva och arbeta kan anpassas för att skapa hållbar utveckling. I läroplanen framhålls även att skolans ansvar är att varje elev har fått kunskaper om förutsättningarna för en god miljö och en hållbar utveckling.

För att nå målen i Klimatprogram Eskilstuna kommer ökad kunskap och kompetens vara avgörande. Nämnden ser att skolan genom sitt utbildningsuppdrag kommer fortsätta att utbilda, öka kunskapen och kompetensen kring miljö och klimatarbetet och därigenom fortsatt bidra till förverkligandet av klimatprogrammets mål.

Beslutet skickas till:

Kommunstyrelsen

BARN- OCH UTBILDNINGSFÖRVALTNINGEN

Ingrid Sköldmo
Förvaltningschef

Hans Ringström
Skolchef

§ 15 Yttrande över remiss - Klimatprogram Eskilstuna (KSKF/2021:7) (VON/2021:173)

Beslut

Yttrandet godkänns och överlämnas till kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Vård- och omsorgsförvaltningen ger i skrivelse, daterad den 21 december 2021, förslag till beslut.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har skickat Klimatprogram Eskilstuna (KSKF/2021:7) på remiss till vård- och omsorgsnämnden för yttrande. Yttrandet ska ha kommit till kommunstyrelsen senast den 1 mars 2022.

Ett program är ett styrande dokument som ska visa en färdriktning genom att innehålla vad som ska uppnås inom ett område. Det tar inte ställning till utförande, prioriteringar och metoder. Klimatprogrammet ska gälla tillsvidare. Remissfasen syftar till att förankra och få in synpunkter kring Klimatprogrammet.

Sammanfattning av Klimatprogrammet

Klimatprogrammet knyter an till Eskilstuna kommuns vision och målbilder samt till Agenda 2030 och visar vilken riktning aktörer kan ta för att bidra till visionen och målet om en klimatpositiv plats 2045. Klimatprogrammet ska vara vägledande för företag, organisationer och invånare i Eskilstuna kommun.

Klimatprogrammet är avgränsat till att omfatta målsättningar för att minimera växthusgasutsläpp, även om ett klimatarbete tangerar betydligt många fler områden såsom biologisk mångfald, jämställdhet mellan kön och generationer, arbete, folkhälsa och i princip alla målområden de globala målen omfattar. Programmet omfattar inte klimatanpassningsfrågor.

Klimatprogrammets inriktning är att följa Södermanlands läns koldioxidbudget som idag uppger att utsläppsminskningen behöver ske med cirka 16 procent per år.

Respektive aktör och verksamhet har bäst förutsättningar att identifiera vilka aktiviteter som ger störst effekt både på kort och lång sikt, samt bäst förmåga att tillsammans med andra nå innovationshöjd inom sina områden.

Aktiviteter för klimatomställning handlar både om att minska den egna klimatpåverkan och att skapa förutsättningar för andra att minska sin klimatpåverkan.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

I Klimatprogrammet anges fem steg för minskad klimatpåverkan samt fem fokusområden. För att underlätta aktörers klimatomställning ska det också identifieras vilka former av stöd aktörer behöver, samt vilka aktörer som kan bidra med dessa stöd.

Vård- och omsorgsförvaltningens förslag till yttrande

Inom vård- och omsorgsnämndens ansvarsområde finns grupper som av olika anledningar kan sägas vara extra utsatta för de effekter som ett förändrat klimat väntas medföra. Extremväder av olika slag (värme, kyla, skyfall, storm) kan i sig vara en utmaning men även följd effekter av extremväder, såsom exempelvis störningar i el- och livsmedelsförsörjning, eller möjligheten för personal att nå medborgare i sina hem, kan utgöra problem för nämndens målgrupper. Därför är det ur nämndens synvinkel bra att det finns ett ambitiöst klimatprogram för Eskilstuna. Klimatprogrammet som sådant är bra som ramverk med relevanta steg/åtgärder och fokusområden.

Vidare är det bra med en sifferbaserad målsättning som är nedbruten per år, detta tydliggör vad som krävs för att nå framgång. Programmet sätter stor tilltro till respektive aktör och deras förmåga att identifiera vilka aktiviteter som ger störst effekt på kort och på lång sikt. Somliga aktörer kan behöva mer stöd än andra i sitt klimatarbete och det blir viktigt att det finns både stöd och uppföljning så att inte för många åtgärder skjuts för långt in i framtiden.

Beslutet skickas till:

Kommunstyrelsen

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

Vård- och
omsorgsnämnden

Yttrande över remiss Klimatprogram Eskilstuna (KSKF/2021:7)

Förslag till beslut

Vård- och omsorgsnämnden godkänner förvaltningens förslag till yttrande och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Bakgrund

Kommunstyrelsen har skickat Klimatprogram Eskilstuna (KSKF/2021:7) på remiss till vård- och omsorgsnämnden för yttrande. Yttrandet ska ha kommit till kommunstyrelsen senast den 1 mars 2022.

Ett program är ett styrande dokument som ska visa en färdriktning genom att innehålla vad som ska uppnås inom ett område. Det tar inte ställning till utförande, prioriteringar och metoder. Klimatprogrammet ska gälla tillsvidare. Remissfasen syftar till att förankra och få in synpunkter kring Klimatprogrammet.

Sammanfattning av Klimatprogrammet

Klimatprogrammet knyter an till Eskilstuna kommuns vision och målbilder samt till Agenda 2030 och visar vilken riktning aktörer kan ta för att bidra till visionen och målet om en klimatpositiv plats 2045. Klimatprogrammet ska vara vägledande för företag, organisationer och invånare i Eskilstuna kommun.

Klimatprogrammet är avgränsat till att omfatta målsättningar för att minimera växthusgasutsläpp, även om ett klimatarbete tangerar betydligt många fler områden såsom biologisk mångfald, jämställdhet mellan kön och generationer, arbete, folkhälsa och i princip alla målområden de globala målen omfattar. Programmet omfattar inte klimatanpassningsfrågor.

Klimatprogrammets inriktning är att följa Södermanlands läns koldioxidbudget som idag uppger att utsläppsminskningen behöver ske med cirka 16 procent per år.

Respektive aktör och verksamhet har bäst förutsättningar att identifiera vilka aktiviteter som ger störst effekt både på kort och lång sikt, samt bäst förmåga att tillsammans med andra nå innovationshöjd inom sina områden.

Aktiviteter för klimatomställning handlar både om att minska den egna klimatpåverkan och att skapa förutsättningar för andra att minska sin klimatpåverkan. I Klimatprogrammet anges fem steg för minskad klimatpåverkan samt fem fokusområden. För att underlätta aktörers klimatomställning ska det också identifieras vilka former av stöd aktörer behöver, samt vilka aktörer som kan bidra med dessa stöd.

Vård- och omsorgsförvaltningens förslag till yttrande

Inom vård- och omsorgsnämndens ansvarsområde finns grupper som av olika anledningar kan sägas vara extra utsatta för de effekter som ett förändrat klimat väntas medföra. Extremväder av olika slag (värme, kyla, skyfall, storm) kan i sig vara en utmaning men även följd effekter av extremväder, såsom exempelvis störningar i el- och livsmedelsförsörjning, eller möjligheten för personal att nå medborgare i sina hem, kan utgöra problem för nämndens målgrupper. Därför är det ur nämndens synvinkel bra att det finns ett ambitiöst klimatprogram för Eskilstuna. Klimatprogrammet som sådant är bra som ramverk med relevanta steg/åtgärder och fokusområden.

Vidare är det bra med en siffersatt målsättning som är nedbruten per år, detta tydliggör vad som krävs för att nå framgång. Programmet sätter stor tilltro till respektive aktör och deras förmåga att identifiera vilka aktiviteter som ger störst effekt på kort och på lång sikt. Somliga aktörer kan behöva mer stöd än andra i sitt klimatarbete och det blir viktigt att det finns både stöd och uppföljning så att inte för många åtgärder skjuts för långt in i framtiden.

Johan Lindström
Förvaltningschef

Åsa Tavemark
Utredningschef

Beslutet skickas till:
Kommunstyrelsen

§ 7

Remiss - Klimatprogram Eskilstuna (KSKF/2021:7)

Beslut

1. Yttrandet antas och översänds till kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Kommunledningskontoret har från år 2019 drivit ett projekt för att uppdatera kommunens befintliga klimatplan till att omfatta alla aktörer inom det geografiska området Eskilstuna kommun. Projektet har mynnat ut i förslag på två olika styrdokument:

- Klimatprogram Eskilstuna, som omfattar samtliga aktörer och invånare inom Eskilstuna kommuns geografiska område
- Kommunkoncernens plan för klimat, som omfattar verksamheten som sker inom dess nämnder och bolag

Klimatprogrammet, som nämnden här yttrar sig över, anger övergripande klimatmål för ett gemensamt klimatomställningsarbete i Eskilstuna. Klimatmålen består av ett huvudmål och ett delmål som bidrar till att nå globala, nationella och regionala mål. Huvudmålet är ett klimatpositivt Eskilstuna 2045 och delmålet är att minska utsläpp av växthusgaser med 80 procent till år 2030.

Kommunkoncernens plan för klimat beskriver kommunorganisationens bidrag för att Klimatprogrammets mål ska kunna uppnås.

Nämndens yttrande ska ses som kopplat till yttrandet över ärende FSN/2021:126 - Remiss från kommunstyrelsen - Eskilstuna kommunkoncerns plan för klimat (KSKF/2021:275).

Förskolenämndens yttrande

Nämnden ställer sig positiv till att Klimatprogram Eskilstuna tas fram. Nämnden vill dock poängtera och ytterligare förstärka förskolans viktiga roll i klimatomställningen inom alla fem utpekade fokusområden i Klimatprogrammet. I förskolans uppdrag ligger att utbildningen ska ge barnen möjlighet att tillägna sig ett ekologiskt och varsamt förhållningssätt till sin omgivande miljö och till natur och samhälle. Barnen ska också ges möjlighet att utveckla kunskaper om hur de olika val som människor gör kan bidra till en hållbar utveckling – såväl ekonomisk och social som miljömässig.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

I läroplanen framgår även att förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla:
- förståelse för samband i naturen och för naturens olika kretslopp samt för hur människor, natur och samhälle påverkar varandra,
-förståelse för hur människors olika val i vardagen kan bidra till en hållbar utveckling.

Som exempel på förskolans arbete kan lyftas projektet ”Återbruk i förskolan” som bland annat har syftat till att förändra attityden till konsumtion och att ge barnen möjlighet att utveckla kunskaper om hur vi människor kan bidra till hållbar utveckling.

Av förslaget till klimatprogram framgår det att Eskilstuna ska ha en högre ambition för målet 2045, det vill säga att vara klimatpositivt. De nationella målsättningarna innebär att uppnå klimatneutralitet. Trots att en exponentiell utveckling förutses ställer detta högre krav på Eskilstuna än riket. Nämnden anser därför det vara berättigat att ställa frågan hur en klimatpositiv nivå ska nås? Med hur mycket ska kommunens ambition överstiga klimatneutralitet? Med vilken teknik ska man nå detta? Bär den kommunala organisationen ansvar för lösningar såsom koldioxidlagring? Hur ska den högre ambitionen finansieras?

För att nå målen i Klimatprogram Eskilstuna kommer ökad kunskap och kompetens vara avgörande. Nämnden ser att förskolan genom sitt utbildningsuppdrag kommer fortsätta att utbilda, öka kunskapen och kompetensen kring miljö och klimatarbetet och därigenom fortsatt bidra till förverkligandet av klimatprogrammets mål.

Yrkande

Björn Larsson (S) yrkar bifall till framlagt förslag.

Beslutet skickas till:

Kommunstyrelsen

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Förskolenämnden

Förslag till beslut – Förskolenämndens yttrande över Klimatprogram Eskilstuna

Förslag till beslut

1. Yttrandet antas och översänds till kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Kommunledningskontoret har från år 2019 drivit ett projekt för att uppdatera kommunens befintliga klimatplan till att omfatta alla aktörer inom det geografiska området Eskilstuna kommun. Projektet har mynnat ut i förslag på två olika styrdokument:

- Klimatprogram Eskilstuna, som omfattar samtliga aktörer och invånare inom Eskilstuna kommuns geografiska område
- Kommunkoncernens plan för klimat, som omfattar verksamheten som sker inom dess nämnder och bolag

Klimatprogrammet, som nämnden här yttrar sig över, anger övergripande klimatmål för ett gemensamt klimatomställningsarbete i Eskilstuna. Klimatmålen består av ett huvudmål och ett delmål som bidrar till att nå globala, nationella och regionala mål. Huvudmålet är ett klimatpositivt Eskilstuna 2045 och delmålet är att minska utsläpp av växthusgaser med 80 procent till år 2030.

Kommunkoncernens plan för klimat beskriver kommunorganisationens bidrag för att Klimatprogrammets mål ska kunna uppnås.

Nämndens yttrande ska ses som kopplat till yttrandet över ärende FSN/2021:126 - Remiss från kommunstyrelsen - Eskilstuna kommunkoncerns plan för klimat (KSKF/2021:275).

Förskolenämndens yttrande

Nämnden ställer sig positiv till att Klimatprogram Eskilstuna tas fram. Nämnden vill dock poängtera och ytterligare förstärka förskolans viktiga roll i klimatomställningen inom alla fem utpekade fokusområden i Klimatprogrammet. I förskolans uppdrag ligger att utbildningen ska ge barnen möjlighet att tillägna sig ett ekologiskt och varsamt förhållningssätt till sin omgivande miljö och till natur och samhälle. Barnen

ska också ges möjlighet att utveckla kunskaper om hur de olika val som människor gör kan bidra till en hållbar utveckling – såväl ekonomisk och social som miljömässig.

I läroplanen framgår även att förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla:
- förståelse för samband i naturen och för naturens olika kretslopp samt för hur människor, natur och samhälle påverkar varandra,
-förståelse för hur människors olika val i vardagen kan bidra till en hållbar utveckling.

Som exempel på förskolans arbete kan lyftas projektet ”Återbruk i förskolan” som bland annat har syftat till att förändra attityden till konsumtion och att ge barnen möjlighet att utveckla kunskaper om hur vi människor kan bidra till hållbar utveckling.

Av förslaget till klimatprogram framgår det att Eskilstuna ska ha en högre ambition för målet 2045, det vill säga att vara klimatpositivt. De nationella målsättningarna innebär att uppnå klimatneutralitet. Trots att en exponentiell utveckling förutses ställer detta högre krav på Eskilstuna än riket. Nämnden anser därför det vara berättigat att ställa frågan hur en klimatpositiv nivå ska nås? Med hur mycket ska kommunens ambition överstiga klimatneutralitet? Med vilken teknik ska man nå detta? Bär den kommunala organisationen ansvar för lösningar såsom koldioxidlagring? Hur ska den högre ambitionen finansieras?

För att nå målen i Klimatprogram Eskilstuna kommer ökad kunskap och kompetens vara avgörande. Nämnden ser att förskolan genom sitt utbildningsuppdrag kommer fortsätta att utbilda, öka kunskapen och kompetensen kring miljö och klimatarbetet och därigenom fortsatt bidra till förverkligandet av klimatprogrammets mål.

Beslutet skickas till:

Kommunstyrelsen

BARN- OCH UTBILDNINGSFÖRVALTNINGEN

Ingrid Sköldmo
Förvaltningschef

Tina Persson
Skolchef

§ 34 Remissyttrande Klimatprogram Eskilstuna

Beslut

Miljö- och räddningstjänstnämnden antar yttrandet som sitt eget.

Deltar inte i beslut

Erika Rydja Sandvik (L), Olov Åslund (MP), Alar Kuutmann (V) och Susanne Bergqvist (SD) deltar inte i beslut.

Synpunkter på programmet

Miljö- och räddningstjänstnämnden delar beskrivningen av klimatsituationen och ambitionerna i klimatprogrammet. Det är ett öppet dokument som föreslår en väg för kommunen som geografiskt område. Beskrivningen av utmaningarna lägger i sig grunden för de omfattande förslagen till åtgärdstakt.

Ärendet

Miljö- och räddningstjänstnämnden har beretts möjlighet att yttra sig över Klimatprogram Eskilstuna. Ett program är ett styrande dokument som ska visa en färdriktning genom att innehålla vad som ska uppnås inom ett område. Det tar inte ställning till utförande, prioriteringar och metoder.

Klimatprogram Eskilstuna anger övergripande klimatmål för hela den geografiska platsen Eskilstuna kommun. Programmet är utformat på ett sätt som gör det möjligt för alla slags aktörer i Eskilstuna kommun att utforma egna handlingsplaner att koppla an till de övergripande klimatmålen. I det fortsatta arbetet ska en innovativ process arbetas fram för att stödja en gemensam klimatomställning där företag, organisationer och invånare också ska kunna visa att och hur de bidrar till att nå klimatmålen.

Programmet är formulerat

- för att passa både små och stora företag, föreningar, offentlig verksamhet och andra organisationer som på olika sätt ska kunna koppla an sitt klimatarbete
- på övergripande nivå för att innehållet inte ska riskera bli inaktuellt med tanke på den snabba utvecklingen inom energi- och klimatområdet.
- utifrån att det är tydligt att respektive verksamhet är de som har bäst förutsättningar att identifiera vilka aktiviteter de ser ger bäst effekt både på kort och lång sikt. Respektive aktör har också, tillsammans med andra, bäst förmåga att nå innovationshöjd inom sina områden och de har också förutsättningarna att göra plan för verkställande.

Beslutet skickas till:

Kommunstyrelsen

Yrkande

Geerth Gustavsson (S) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

Miljö- och räddningstjänstnämnden

Remissyttrande Klimatprogram Eskilstuna

Miljö- och räddningstjänstnämndens beslut

Miljö- och räddningstjänstnämnden antar yttrandet som sitt eget.

Synpunkter på programmet

Miljö- och räddningstjänstnämnden delar beskrivningen av klimatsituationen och ambitionerna i klimatprogrammet. Det är ett öppet dokument som föreslår en väg för kommunen som geografiskt område. Beskrivningen av utmaningarna lägger i sig grunden för de omfattande förslagen till åtgärdstakt.

Ärendet

Miljö- och räddningstjänstnämnden har beretts möjlighet att yttra sig över Klimatprogram Eskilstuna. Ett program är ett styrande dokument som ska visa en färdriktning genom att innehålla vad som ska uppnås inom ett område. Det tar inte ställning till utförande, prioriteringar och metoder.

Klimatprogram Eskilstuna anger övergripande klimatmål för hela den geografiska platsen Eskilstuna kommun. Programmet är utformat på ett sätt som gör det möjligt för alla slags aktörer i Eskilstuna kommun att utforma egna handlingsplaner att koppla an till de övergripande klimatmålen. I det fortsatta arbetet ska en innovativ process arbetas fram för att stödja en gemensam klimatomställning där företag, organisationer och invånare också ska kunna visa att och hur de bidrar till att nå klimatmålen.

Programmet är formulerat

- för att passa både små och stora företag, föreningar, offentlig verksamhet och andra organisationer som på olika sätt ska kunna koppla an sitt klimatarbete
- på övergripande nivå för att innehållet inte ska riskera bli inaktuellt med tanke på den snabba utvecklingen inom energi- och klimatområdet.
- utifrån att det är tydligt att respektive verksamhet är de som har bäst förutsättningar att identifiera vilka aktiviteter de ser ger bäst effekt både på kort och lång sikt. Respektive aktör har också, tillsammans med andra, bäst

förmåga att nå innovationshöjd inom sina områden och de har också förutsättningarna att göra plan för verkställande.

Ulf Lindstrand
Förvaltningschef

Beslutet skickas till:

Kommunstyrelsen

§ 23

Svar på remiss från kommunstyrelsen - Klimatprogram Eskilstuna (KFN/2021:156)

Beslut

Kultur- och fritidsnämnden godkänner yttrandet och översänder det till kommunstyrelsen.

Förslag till kommunfullmäktige

Klimatprogram Eskilstuna antas.

Avstår från att delta i beslutet

Mikael Strömberg (SD), Stefan Bergqvist (SD), Fredrik Jonasson (SD), Stefan Sjöberg (MP) samt Diyar Alis (L) avstår från att delta i beslutet.

Ärendebeskrivning

Klimatprogram Eskilstuna anger övergripande klimatmål för hela den geografiska platsen Eskilstuna kommun. Programmet är utformat på ett sätt som gör det möjligt för alla slags aktörer i Eskilstuna kommun att utforma egna handlingsplaner att koppla an till de övergripande klimatmålen.

Eskilstuna vision 2030 beskriver en plats för ett gott liv och lyfter fram Eskilstuna som en global ledstjärna inom miljöområdet där det är lätt att leva klimatsmart och ha en medveten livsstil. Både industri och landsbygd lyfts fram och kopplas till handlingskraft tillsammans med ett hållbart och innovativt företagande där modiga innovationer exporteras världen över. Visionen anger också att Eskilstuna är en attraktiv plats där vi känner gemenskap och framtidstro. Samtidigt står vi i en global transformation för att bekämpa klimatförändringarna som är en av vår tids största utmaningar och ett verkligt och obestridligt hot mot hela vår civilisation.

För att nå visionen om ett gott liv krävs att alla aktörer, ända ner på individnivå, bidrar till en klimatomställning. Aktörer behöver både få och ge varandra bättre förutsättningar att ställa om till långsiktigt hållbara livsstilar och affärsmodeller.

Kommunledningskontoret har från år 2019 drivit ett projekt för att uppdatera den befintliga klimatplanen att omfatta alla aktörer inom det geografiska området Eskilstuna kommun. Projektet har mynnat ut i två olika dokument och ärenden:

- Klimatprogram Eskilstuna som omfattar samtliga aktörer och invånare inom Eskilstuna kommuns geografiska område.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

- Kommunkoncernens plan för klimat som omfattar verksamheten som sker inom kommunorganisationens nämnder och bolag. Planen är kommunorganisationens bidrag till att nå målen i Klimatprogrammet. (ärende KSKF/2021:275).

Klimatprogrammet anger övergripande klimatmål för ett gemensamt klimat-omställningsarbete i Eskilstuna. Klimatmålen består av ett huvudmål och ett delmål som bidrar till att nå globala, nationella och regionala mål. Huvudmålet är ett klimatpositivt Eskilstuna 2045 och delmålet är att minska utsläpp av växthusgaser med 80 procent till år 2030.

Klimatprogrammet redogör även för fem fokusområden med prioriterade insatser för olika aktörer, dessa är:

- Transportera och resa hållbart
- Använd och producera energi effektivt
- Bygga, reovera och anlägga med låg klimatpåverkan
- Konsumera och producera medvetet
- Lagra och ta upp växthusgaser

Programmet tydliggör också att målen kan nås om alla aktörer bidrar. Var och en tar själva beslut om, och hur de bidrar, inom de områden där de har rådighet. Målsättningen är att alla slags aktörer ska kunna koppla an sitt klimatarbete till programmet och dess övergripande mål genom egna handlingsplaner för att visa att och hur de bidrar till klimatmålet. Kommunkoncernen är alltså en av alla aktörer inom det geografiska området som förväntas bidra till klimatomställningen, men också den aktör som ska ta en samordnande roll i det fortsatta samarbetet.

Remissfasen syftar framför allt till att förankra och få in synpunkter kring Klimatprogrammet. Ärendet har remitterats till kultur- och fritidsnämnden för yttrande. Yttrandet ska ha kommit in till kommunstyrelsen via LEX och på papper senast den 1 april 2022.

Kultur- och fritidsnämndens yttrande

Kultur- och fritidsnämnden ställer sig positiva till framtaget klimatprogram som tydligt beskriver övergripande klimatmål med tillhörande fokusområden och prioriterade insatser för olika aktörer.

Kultur- och fritidsnämnden ser också positivt på att det finns ett klimatprogram och en klimatplan där båda dokumenten ligger i linje med ambitionerna med Eskilstuna kommunkoncerns strategiska inriktning för 2020-2023. De bidrar till att uppfylla Eskilstunas Vision 2030 med tillhörande målbilder samt insatsområdena i den regionala klimatplanen för Södermanlands län.

Yrkanden

Marie Svensson (S) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Beslutet skickas till:

Kommunstyrelsen
Akten

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

Kultur- och
fritidsnämnden

Yttrande över remiss – Klimatprogram Eskilstuna

Förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden godkänner yttrandet och översänder det till kommunstyrelsen.

Förslag till kommunfullmäktige

Klimatprogram Eskilstuna antas.

Ärendebeskrivning

Klimatprogram Eskilstuna anger övergripande klimatmål för hela den geografiska platsen Eskilstuna kommun. Programmet är utformat på ett sätt som gör det möjligt för alla slags aktörer i Eskilstuna kommun att utforma egna handlingsplaner att koppla an till de övergripande klimatmålen.

Eskilstuna vision 2030 beskriver en plats för ett gott liv och lyfter fram Eskilstuna som en global ledstjärna inom miljöområdet där det är lätt att leva klimatsmart och ha en medveten livsstil. Både industri och landsbygd lyfts fram och kopplas till handlingskraft tillsammans med ett hållbart och innovativt företagande där modiga innovationer exporteras världen över. Visionen anger också att Eskilstuna är en attraktiv plats där vi känner gemenskap och framtidstro. Samtidigt står vi i en global transformation för att bekämpa klimatförändringarna som är en av vår tids största utmaningar och ett verkligt och obestridligt hot mot hela vår civilisation.

För att nå visionen om ett gott liv krävs att alla aktörer, ända ner på individnivå, bidrar till en klimatomställning. Aktörer behöver både få och ge varandra bättre förutsättningar att ställa om till långsiktigt hållbara livsstilar och affärsmodeller.

Kommunledningskontoret har från år 2019 drivit ett projekt för att uppdatera den befintliga klimatplanen att omfatta alla aktörer inom det geografiska området Eskilstuna kommun. Projektet har mynnat ut i två olika dokument och ärenden:

- Klimatprogram Eskilstuna som omfattar samtliga aktörer och invånare inom Eskilstuna kommuns geografiska område.
- Kommunkoncernens plan för klimat som omfattar verksamheten som sker inom kommunorganisationens nämnder och bolag. Planen är kommunorganisationens bidrag till att nå målen i Klimatprogrammet. (ärende KSKF/2021:275)

Klimatprogrammet anger övergripande klimatmål för ett gemensamt klimatomställningsarbete i Eskilstuna. Klimatmålen består av ett huvudmål och ett delmål som bidrar till att nå globala, nationella och regionala mål. Huvudmålet är ett klimatpositivt Eskilstuna 2045 och delmålet är att minska utsläpp av växthusgaser med 80 procent till år 2030.

Klimatprogrammet redogör även för 5 fokusområden med prioriterade insatser för olika aktörer, dessa är:

- Transportera och resa hållbart
- Använd och producera energi effektivt
- Bygga, renovera och anlägga med låg klimatpåverkan
- Konsumera och producera medvetet
- Lagra och ta upp växthusgaser

Programmet tydliggör också att målen kan nås om alla aktörer bidrar. Var och en tar själva beslut om, och hur de bidrar, inom de områden där de har rådighet. Målsättningen är att alla slags aktörer ska kunna koppla an sitt klimatarbete till programmet och dess övergripande mål genom egna handlingsplaner för att visa att och hur de bidrar till klimatmålet. Kommunkoncernen är alltså en av alla aktörer inom det geografiska området som förväntas bidra till klimatomställningen, men också den aktör som ska ta en samordnande roll i det fortsatta samarbetet.

Remissfasen syftar framför allt till att förankra och få in synpunkter kring Klimatprogrammet. Ärendet har remitterats till kultur- och fritidsnämnden för yttrande. Yttrandet ska ha kommit in till kommunstyrelsen via LEX och på papper senast den 1 april 2022.

Kultur- och fritidsnämndens yttrande

Kultur- och fritidsnämnden ställer sig positiva till framtaget klimatprogram som tydligt beskriver övergripande klimatmål med tillhörande fokusområden och prioriterade insatser för olika aktörer.

Kultur- och fritidsnämnden ser också positivt på att det finns ett klimatprogram och en klimatplan där båda dokumenten ligger i linje med ambitionerna med Eskilstuna kommunkoncerns strategiska inriktning för 2020-2023. De bidrar till att uppfylla Eskilstunas Vision 2030 med tillhörande målbilder samt insatsområdena i den regionala klimatplanen för Södermanlands län.

Beslutet skickas till:
Kommunstyrelsen
Akten

§ 70

Remiss av klimatprogram Eskilstuna (KSKF/2021:7)

Beslut

Stadsbyggnadsnämnden godkänner förvaltningens yttrande av klimatprogram Eskilstuna

Reservation

Maria Chergui (V) reserverar sig skriftligen (bilaga A).

Sammanfattning

”Klimatplansprojektet” har mynnat ut i två styrdokument baserat på frågans koppling till rådighet och mätbarhet.

-Klimatprogram Eskilstuna omfattar samtliga aktörer och invånare inom Eskilstuna kommuns geografiska område. Remiss till invånare och verksamma i Eskilstuna.

-Kommunkoncernens plan för klimat omfattar verksamheten som sker inom kommunorganisationens nämnder och bolag och är kommunorganisationens bidrag till att målen i Klimatprogram Eskilstuna ska uppnås. Kommun koncernens plan för klimat har samma mål och fokusområden som programmet och en gemensam aktivitetsbank (verktyget Panorama).

Under 2022 ska alla förvaltningar och bolag:

- Svara på remissen om Koncernens plan för klimat
- Ta fram en lokal plan för klimat (Åtagande i årsplan -2022 Klimatkartläggning av Eskilstuna kommunkoncerns verksamhet -Strategisk miljöbedömning)

Mål

Programmet och planen tar utgångspunkt i de 17 Globala målen med fokus Mål 13 Bekämpa Klimatförändringarna. FNs Klimatkonvention med sitt globala mål: Halvera utsläpp till 2030 -nära noll 2050. Rika länder går före. Parisavtalet med dess sikte på uppvärmning väl under 2 grader med sikte på 1,5 grad.

Som ram finns även:

- EU:s klimatmål -EU ska bli världens första klimatneutrala region och vara klimatneutralt år 2050. En milstolpe på vägen dit är 2030 då man ska ha minskat klimatutsläppen med minst 55 procent jämfört med 1990.
- Sveriges Klimatmål 2045-Sveriges klimatmål är att inte ha några växthusgasutsläpp i atmosfären 2045, för att därefter uppnå negativa utsläpp. Målet är mer ambitiöst än vad som formellt krävs av Sverige för att uppnå

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

EU:s klimatmål. (Samtidigt är det inte nog ambitiöst för att leva upp till 1,5-gradersmålet i Parisavtalet).

- Nationellt energimål -Den svenska energipolitiken ska bygga på samma grundpelare som energisamarbetet i EU varför man fastställt att energipolitiken ska skapa villkoren för en effektiv och hållbar energianvändning och en kostnadseffektiv svensk energiförsörjning med låg negativ påverkan på hälsa, miljö och klimat samt underlätta omställningen till ett ekologiskt hållbart samhälle. Målet år 2040 är 100 procent förnybar elproduktion.
- Regionalt mål - Länsstyrelsen i Södermanlands län har beslutat om en regional klimat- och energistrategi där målet är att vara ett klimatneutralt Södermanland 2045. Inom arbetet med strategin har en koldioxidbudget¹ beräknats för Södermanlands län som visar att aktörer i länet behöver minska utsläppen av koldioxid med 16 procent per år.
- Kommunalt samarbete Fyra Mälarstäder - samarbete mellan kommunerna Enköping, Eskilstuna, Strängnäs och Västerås som tillsammans samlar drygt 340 000 invånare och 16 000 företag. Fyra Mälarstäder verkar för att begränsa klimatpåverkan bland annat genom att utveckla fysisk och digital infrastruktur.

Målet för Klimatprogram och Kommunkoncernens plan för klimat är att Eskilstuna kommun med sina två städer och landsbygd ska vara klimatpositiva 2045. Det innebär att vi som bor och verkar på den här platsen behöver ta steg för att minska våra utsläpp och hitta sätt att fånga in mer växthusgaser än vad vi släpper ut. Klimatprogrammet anger övergripande klimatmål för ett gemensamt klimatomställningsarbete i Eskilstuna. Klimatmålen består av ett huvudmål och ett delmål som bidrar till att nå globala, nationella och regionala mål.

- Huvudmålet är ett klimatpositivt Eskilstuna 2045
- Delmålet är att minska utsläpp av växthusgaser med 80 procent mellan år 2020 och 2030*.

Genom arbetet med programmet och planen så siktas på att göra förflyttningar med större effekt så tidigt som möjligt. Eftersom olika växthusgaser kan ligga kvar i atmosfären i hundratals år har lager av växthusgaser som inte hunnit brytas ner i samma takt som de släppts ut fortsatt bidra till global uppvärmning. Därför krävs en exponentiell utsläppsminskning för att inte fylla på våra gamla utsläpp mer. Det innebär att målet inte kan nås om aktörer arbetar utifrån en linjär utsläppsminskningsskurva, utan kurvan behöver böjas vilket innebär att ju tidigare större övergångar till fossilfria lösningar kan ske, ju lättare blir det att nå målet över tid.

¹ Den globala koldioxidbudgeten är den begränsade totala mängd koldioxid, det utsläppsutrymme, som kan släppas ut till atmosfären för att klara ett visst temperaturmål. Den globala koldioxidbudgeten kan brytas ner, fördelas, i tid och rum, och uttryckas som lokala årliga koldioxidbudgetar.

Yttrande

Tidshorisont

-Tidshorisonten är 2027. Tidshorisonten borde vara ”2030 med utblick 2050” för att koppla till Vision 2030 och översiktsplan 2030.

Mål

Mål kopplar väl till globala, nationella och regionala mål gällande klimat. I Agenda 2030 lyfts mål 13 ”Bekämpa klimatförändringarna”. Målen i Agenda 2030 ska ses som integrerade och odelbara varvid tydligare koppling till övriga mål vore önskvärt. Mål 11 ”Hållbara städer och samhällen” är ett exempel som är viktigt för Stadsbyggnadsnämnden/förvaltningen i det kommande klimatarbetet.

Kommunkoncernens plan för klimat har samma mål och fokusområden som programmet. Mål och fokusområden för koncernen finns rådighet kring varvid dessa i vissa fall skulle kunna gå ett steg längre (se nedan).

Arbetets upplägg

-Det är ett omfattande material och arbete som ligger bakom program och plan samtidigt mycket som kvarstår på förvaltning- och bolagsnivå. Klimatprogram för Eskilstuna har tagits fram i samverkan med representanter från företag, idéburna organisationer, offentlig verksamhet och akademi. Det är positivt att en bred samverkan ligger bakom. Stadsbyggnadsförvaltning har initialt varit delaktig i temagrupper handel och restaurang, Transport, bygg och anläggning. Stor del av arbetet som gjordes i grupperna ligger i aktivitetsbanken panorama. Temagrupper från Stadsbyggnadsförvaltningen upplever att förarbetet inte är så synligt i slutmaterialet program och plan (se nedan).

-Det finns en rad dokument som stöd för fortsatta arbetet på respektive nämnd/förvaltning (Kartläggning Klimat, aktivitetsbank, systematiska miljöarbete och miljöutredning). Stadsbyggnadsnämnden/förvaltningen berörs på en rad områden enligt den miljöutredning som utförts som en del av arbetet. Resultatet från utredningen visar de mest betydande miljöaspekter som koncernen och respektive förvaltnings aktiviteter kopplas till. Inköp av varor och tjänster och transporter är huvudsakliga aspekter att fokusera på för nämnd och förvaltning i det vidare arbetet. Som stöd till fortsatt arbete utöver underlag ska mall i Hypergene skapas och koncernövergripande fokusområdesteam.

Klimatarbetet i koncernen drivs via metoden tillitsbaserad styrning vilket innebär att alla nämnder och bolagsstyrelser samt koncernledningsgruppen tar ansvar för att planera och genomföra kostnadseffektiva åtgärder för att minska de utsläpp av växthusgaser till atmosfären som verksamheten orsakar. De ansvarar även för att skapa förutsättningar för andra aktörer både inom och utanför koncernen att minska sin klimatpåverkan.

I praktiken behöver handlingsplaner tas fram för respektive nämnd och bolag. Koncernledningsgruppen och aktuella huvudprocessägare behöver bidra aktivt i den koncerngemensamma processen för klimat, där till exempel analys och gemensam planering sker.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Det kommer att vara viktigt med framtagande av relevanta nyckeltal. Hög klimatrelaterad belastning av bygg, anlägg, material har pekats ut som en betydande miljöpåverkan från stadsbyggnadsnämnd/förvaltning. Viktigt att kunna påvisa ”goda investeringar” trots att inköp kan påvisa en belastning i sprend.

Fortsatt arbete kommer ske inom Viable Cities (process) där Stadsbyggnadsförvaltningen behöver ha en aktiv roll för att koppla frågorna till stadsutveckling och markanvändning.

Fokusområden

De 5 fokusområden som pekas ut att jobba extra mycket med kommer innebära arbete för nämnd och förvaltning varvid resurser behöver säkerställas:

- Transportera och resa hållbart
- Använd och producera energi effektivt
- Bygga, renovera och anlägga med låg klimatpåverkan
- Konsumera och producera medvetet
- Lagra och ta upp växthusgaser

Mål inom och utanför koncernen

-En stor del av klimatomställningen är ”utanför” kommunens eget handlingsutrymme och därvid väldigt viktigt att kommunen ställer krav på övriga aktörer genom exempelvis upphandling.

-Det vore önskvärt att kommunen kan prioritera eller på något sätt lyfta stadsbyggnadsprojekt eller exploatering som har en mindre negativ inverkan på miljö, som t.ex. renovering av gamla fastigheter eller projekt med en tydlig klimatprofil. Större aktörer har en större ekonomiskt och resursmässig kapacitet för att sätta goda exempel och vara i framkant. Har de större ansvar i omställningen?

Koppling till markanvändning och översiktsplan samt transporteffektivitet

Översiktsplan nämns genom den planeringsmässiga höjden på 15 000 nya bostäder men markanvändning/stadsplaneringens roll för klimatprogram och plan behöver kompletteras. Det saknas resonemang kring strategisk markanvändning, lokalisering och ”närhetsbegreppet” som är en utgångspunkt i översiktsplan och grönplan samt inriktning kring ett transporteffektivt samhälle. Förarbetet i arbetsgruppen för transporter har inte riktigt fått genomslag vilket är synligt genom avsaknaden av mål kring ett transporteffektivt samhälle där vi behöver resa mindre med bil tillsammans med energieffektivisering och fossilfria bränslen.

De utpekade åtgärderna nationellt inom transportsektorn är transporteffektivitet, energieffektivisering och fossilfria bränslen. I arbetsgruppen för transporter har en analys gjorts över nödvändiga styrmedel och åtgärder för att ställa om transportsystemet och minska utsläppen från transporter inom kommunen. Dessa åtgärder är viktiga och behöver en politisk förankring för att kunna genomföras, inte minst eftersom omställningen kräver en långsiktig helhetssyn kring stads- och trafikplanering. Konsekvenserna av att inte förankra dessa åtgärder kan försvåra en

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

framtida implementering eftersom det är en kombination av åtgärder och samverkan som kommer att leda oss mot målbilden om ett klimatpositivt samhälle, inte enskilda lösningar i sig. År 2030 inte långt borta och de beslut som tas idag behöver vara grundade i målet om en 80 % minskning av utsläppen för att utvecklingen ska gå åt rätt håll.

I målformuleringen kring transporter saknas skrivelser kring energianvändning och transporteffektivitet som är två viktiga begrepp. Risker är att biodrivmedel och elektrifiering får en allt för framträdande roll i omställningen som förhalar de viktiga långsiktiga satsningarna kring ett transporteffektivt samhälle som behöver göras. Detta framgår exempelvis i Trafikverkets inriktningsförslag till en ny nationell plan där de förlitar sig på biobränslen och elektrifiering för nå nollutsläpp, vilket går emot andra uppsatta mål kring bland annat hållbara städer och samhällen, jämställdhet och biologisk mångfald. Att belysa utmaningarna och osäkerheten kring vårt framtida energisystem och tydligare framhäva transporteffektivitet ökar resiliensen i måluppfyllnaden om ett framtida hållbart transportsystem. Detta skulle även stärka kopplingen till kommande trafik- och mobilitetsplan som ser ett minskat bilåkande i Eskilstuna som en nödvändighet för att minska negativa effekter i form av trängsel, buller och luftkvalité (och för att nå mål som attraktiv stad, jämställdhet och social rättvisa såväl som klimatmålet).

Barnperspektivet

-Barnkonventionen medför att barnperspektivet bör lyftas in inom berörda fokusområden. En viktig del i hela klimatomställningen är information och utbildning i frågorna.

-Klimatprogram bör belysa den stora samhällsomställningen som sker, främst hos den yngre generation som ställer högre krav på klimat - och konsumtionsfrågan. Detta är även synligt i nya lagkrav mm. Det kan belysas att det kommer bli mer kostsamt att inte jobba med dessa frågor i framtiden.

Koppling till specifika åtgärder i plan

Nedan lyfts ett antal specifika åtgärder med synpunkt kopplat till denna:

-Förbättra odlingsmetoder

Inom jordbruket kan odlingsmetoderna förbättras ur klimatsynpunkt, till exempel att hålla marken bevuxen under hela året, eller så stor del av året som möjligt, eller att odla mer effektivt per yta eller i staden

Synpunkt:

Justerandes sign		Utdragsbestyrkande
------------------	--	--------------------

Resonemang kring jordbruksmark och byggnation saknas med koppling till översiktsplan 2030 och dess ställningstaganden.

-Öka mängden grönytor och träd

I takt med att fler flyttar till Eskilstuna ökar andelen bebyggd och hårdgjord yta. Alla former av träd och grönska bidrar till att kapsla in växthusgaser. Därför är det särskilt viktigt att mängden grönytor och träd ökar. Detta kan alla slags aktörer bidra med.

Synpunkt:

Koppling till Översiktsplan 2030 och grönplan bör förtydligas.

Att öka mängden grönyta och träd är särskilt aktuellt för stadsbyggnadsnämnd/förvaltning kopplat till investeringsbudgeten. Det innebär inte bara att plantera nytt, utan ännu mer att bevara det gröna uppvuxna som vi redan har.

Fördelen med att jobba med biokol i växtbäddar inom stadsmiljön skulle kunna lyftas samt tänk kring t.ex. gröna tak.

-Ställ klimatkrav på bygg- och anläggningsmaterial

Företag, offentliga aktörer och andra organisationer kan göra stor skillnad genom att ställa klimatkrav vid inköp och upphandling av bygg- och anläggningsmaterial.

Även privatpersoner kan bidra genom att efterfråga byggmaterial med låg klimatpåverkan.

Synpunkt:

Önskvärt att vi som koncern tar ett steg längre och säga att där det finns miljöriktiga alternativ utifrån den gestaltning som gjorts ska det väljas före ett annat. Här kan det dock vara en utmaning att kunna mäta. Finns kompetensen att avgöra?

-Vässa den offentliga upphandlingen ur klimatsynpunkt

Eskilstuna kommunkoncern och Region Sörmland är exempel på två av Eskilstunas stora arbetsgivare och offentliga konsumenter som tillsammans konsumerar varor och tjänster för flera miljarder kronor varje år. Offentliga aktörer kan bidra genom att samarbeta mellan varandra och med leverantörer samt genom att efterfråga och ställa krav på leverantörer att leverera produkter och tjänster som inte medför negativ klimatpåverkan, eller bidrar till positiv klimatpåverkan.

Synpunkt:

Offentlig sektor spelar också en viktig roll som förebild/föregå med gott exempel/leva som man lär (finns med i utgångspunkter men bör synliggöras även här).

- Skapa förutsättningar för förnybar elproduktion vid fysisk planering.

Synpunkt:

Lite oklart vad som avses då fysisk planering lyfts. Det låter rimligt att det ska skapas förutsättningar för förnybar elproduktion och om det ska vara en fristående anläggning kan planläggning eventuellt bli aktuellt. Men om det mer handlar om komplement till exempel på taket på en byggnad behövs det inte regleras i detaljplan

eller annan fysisk planering. Frågan är bredare än enbart område stadsplanering/fysisk planering när det kommer till dialog för ökade möjligheter till förnybar elproduktion.

Yrkande

Sarita Hotti (S) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Sarita Hotti yrkar avslag på Vänsterpartiets yrkande om bifall till eget tilläggsyrkande.

Maria Chergui (V) yrkar bifall på förvaltningens förslag till beslut samt på eget tilläggsyrkande.

Propositionsordning

Ordförande finner att det finns följande förslag till beslut:

- Sarita Hottis (S) yrkande om bifall till förvaltningens förslag till beslut.
- Sarita Hottis (S) yrkar avslag på Vänsterpartiets tilläggsyrkande.
- Maria Chergui (V) yrkar bifall till förvaltningens förslag samt bifall till eget tilläggsyrkande (bilaga A)

Ordförande föreslår en propositionsordning som innebär att Sarita Hottis (S) yrkande om bifall till förvaltningens förslag till beslut samt avslag till Vänsterpartiets tilläggsyrkande och Maria Cherguis (V) yrkande om bifall till eget tilläggsyrkande ställs mot varandra. Stadsbyggnadsnämnden godkänner propositionsordningen.

Ordförande ställer proposition på de två förslagen och finner att stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt Sarita Hotti (S) yrkande om att avslå Vänsterpartiets tilläggsyrkande.

Utdrag till:
Kommunstyrelsen
Akten

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen 2022-03-22

Reservation

Ärende 25: Yttrande remiss av klimatprogram Eskilstuna

KSKSF/2022:953

Jag reserverar mig mot att nämnden inte ville lägga till mitt yrkande om att ”Klimatprogrammet behöver för att kunna få den önskade effekten tillföras konkreta, mätbara och tidsatta åtgärder som följs upp”.

Jag och Vänsterpartiet anser att det är bra och ambitiösa mål i planen, men är orolig för att med den utformning den har idag, riskerar kommunen att inte leva upp till de satta målen utifrån den angivna tidsramen. Vi tror att den behöver kompletteras med mer konkreta, mätbar och tidsatta åtgärder.

Maria Chergui (V)

Stadsbyggnadsnämnden

Remissvar av klimatprogram Eskilstuna

Förslag till beslut

Stadsbyggnadsnämnden godkänner förvaltningen yttrande av klimatprogram Eskilstuna

Sammanfattning

”Klimatplansprojektet” har mynnat ut i två styrdokument baserat på frågans koppling till rådighet och mätbarhet.

-Klimatprogram Eskilstuna omfattar samtliga aktörer och invånare inom Eskilstuna kommuns geografiska område. Remiss till invånare och verksamma i Eskilstuna.

-Kommunkoncernens plan för klimat omfattar verksamheten som sker inom kommunorganisationens nämnder och bolag och är kommunorganisationens bidrag till att målen i Klimatprogram Eskilstuna ska uppnås. Kommun koncernens plan för klimat har samma mål och fokusområden som programmet och en gemensam aktivitetsbank (verktyget Panorama).

Under 2022 ska alla förvaltningar och bolag:

- Svara på remissen om Koncernens plan för klimat
- Ta fram en lokal plan för klimat (Åtagande i årsplan -2022
Klimatkartläggning av Eskilstuna kommunkoncerns verksamhet -Strategisk miljöbedömning)

Mål

Programmet och planen tar utgångspunkt i de 17 Globala målen med fokus Mål 13 *Bekämpa Klimatförändringarna*. FNs Klimatkonvention med sitt globala mål: Halvera utsläpp till 2030 -nära noll 2050. Rika länder går före. *Parisavtalet* med dess sikte på uppvärmning väl under 2 grader med sikte på 1,5 grad.

Som ram finns även:

- *EU:s klimatmål* - EU ska bli världens första klimatneutrala region och vara klimat neutralt år 2050. En milstolpe på vägen dit är 2030 då man ska ha minskat klimatutsläppen med minst 55 procent jämfört med 1990.
- *Sveriges Klimatmål 2045* - Sveriges klimatmål är att inte ha några växthusgasutsläpp i atmosfären 2045, för att därefter uppnå negativa utsläpp. Målet är mer ambitiöst än vad som formellt krävs av Sverige för att uppnå EU:s klimatmål. (Samtidigt är det inte nog ambitiöst för att leva upp till 1,5-gradersmålet i Parisavtalet).
- *Nationellt energimål* - Den svenska energipolitiken ska bygga på samma grundpelare som energisamarbetet i EU varför man fastställt att energipolitiken ska skapa villkoren för en effektiv och hållbar energianvändning och en kostnadseffektiv svensk energiförsörjning med låg negativ påverkan på hälsa, miljö och klimat samt underlätta omställningen till ett ekologiskt hållbart samhälle. Målet år 2040 är 100 procent förnybar elproduktion.
- *Regionalt mål* - Länsstyrelsen i Södermanlands län har beslutat om en regional klimat- och energistrategi där målet är att vara ett klimat neutralt Södermanland 2045. Inom arbetet med strategin har en koldioxidbudget¹ beräknats för Södermanlands län som visar att aktörer i länet behöver minska utsläppen av koldioxid med 16 procent per år.
- *Kommunalt samarbete Fyra Mälarstäder* - samarbete mellan kommunerna Enköping, Eskilstuna, Strängnäs och Västerås som tillsammans samlar drygt 340 000 invånare och 16 000 företag. Fyra Mälarstäder verkar för att begränsa klimatpåverkan bland annat genom att utveckla fysisk och digital infrastruktur.

Målet för Klimatprogram och Kommunkoncernens plan för klimat är att Eskilstuna kommun med sina två städer och landsbygd ska vara klimatpositiva 2045. Det innebär att vi som bor och verkar på den här platsen behöver ta steg för att minska våra utsläpp och hitta sätt att fånga in mer växthusgaser än vad vi släpper ut. Klimatprogrammet anger övergripande klimatmål för ett gemensamt klimatomställningsarbete i Eskilstuna. Klimatmålen består av ett huvudmål och ett delmål som bidrar till att nå globala, nationella och regionala mål.

- *Huvudmålet är ett klimatpositivt Eskilstuna 2045*
- *Delmålet är att minska utsläpp av växthusgaser med 80 procent mellan år 2020 och 2030*.*

Genom arbetet med programmet och planen så siktas på att göra förflyttningar med större effekt så tidigt som möjligt. Eftersom olika växthusgaser kan ligga kvar i atmosfären i hundratals år har lager av växthusgaser som inte hunnit brytas ner i samma takt som de släppts ut fortsatt bidra till global uppvärmning. Därför krävs en exponentiell utsläppsminskning för att inte fylla på våra gamla utsläpp mer. Det

---

¹ Den globala koldioxidbudgeten är den begränsade totala mängd koldioxid, det utsläppsutrymme, som kan släppas ut till atmosfären för att klara ett visst temperaturmål. Den globala koldioxidbudgeten kan brytas ner, fördelas, i tid och rum, och uttryckas som lokala årliga koldioxidbudgetar.

innebär att målet inte kan nås om aktörer arbetar utifrån en linjär utsläppsminskningsskurva, utan kurvan behöver böjas vilket innebär att ju tidigare större övergångar till fossilfria lösningar kan ske, ju lättare blir det att nå målet över tid.

Yttrande

Tidshorisont

-Tidshorisonten är 2027. Tidshorisonten borde vara ”2030 med utblick 2050” för att koppla till Vision 2030 och översiktsplan 2030.

Mål

Mål kopplar väl till globala, nationella och regionala mål gällande klimat. I Agenda 2030 lyfts mål 13 ”Bekämpa klimatförändringarna”. Målen i Agenda 2030 ska ses som integrerade och odelbara varvid tydligare koppling till övriga mål vore önskvärt. Mål 11 ”Hållbara städer och samhällen” är ett exempel som är viktigt för Stadsbyggnadsnämnden/förvaltningen i det kommande klimatarbetet.

Kommunkoncernens plan för klimat har samma mål och fokusområden som programmet. Mål och fokusområden för koncernen finns rådighet kring varvid dessa i vissa fall skulle kunna gå ett steg längre (se nedan).

Arbetets upplägg

-Det är ett omfattande material och arbete som ligger bakom program och plan samtidigt mycket som kvarstår på förvaltning- och bolagsnivå. Klimatprogram för Eskilstuna har tagits fram i samverkan med representanter från företag, idéburna organisationer, offentlig verksamhet och akademi. Det är positivt att en bred samverkan ligger bakom. Stadsbyggnadsförvaltning har initialt varit delaktig i temagrupper handel och restaurang, Transport, bygg och anläggning. Stor del av arbetet som gjordes i grupperna ligger i aktivitetsbanken panorama. Temagrupper från Stadsbyggnadsförvaltningen upplever att förarbetet inte är så synligt i slutmaterialet program och plan (se nedan).

-Det finns en rad dokument som stöd för fortsatta arbetet på respektive nämnd/förvaltning (Kartläggning Klimat, aktivitetsbank, systematiska miljöarbete och miljöutredning). Stadsbyggnadsnämnden/förvaltningen berörs på en rad områden enligt den miljöutredning som utförts som en del av arbetet. Resultatet från utredningen visar de mest betydande miljöaspekter som koncernen och respektive förvaltnings aktiviteter kopplas till. Inköp av varor och tjänster och transporter är huvudsakliga aspekter att fokusera på för nämnd och förvaltning i det vidare arbetet. Som stöd till fortsatt arbete utöver underlag ska mall i Hypergene skapas och koncernövergripande fokusområdesteam.

Klimatarbetet i koncernen drivs via metoden tillitsbaserad styrning vilket innebär att alla nämnder och bolagsstyrelser samt koncernledningsgruppen tar ansvar för att planera och genomföra kostnadseffektiva åtgärder för att minska de utsläpp av växthusgaser till atmosfären som verksamheten orsakar. De ansvarar även för

att skapa förutsättningar för andra aktörer både inom och utanför koncernen att minska sin klimatpåverkan.

I praktiken behöver handlingsplaner tas fram för respektive nämnd och bolag. Koncernledningsgruppen och aktuella huvudprocessägare behöver bidra aktivt i den koncerngemensamma processen för klimat, där till exempel analys och gemensam planering sker.

Det kommer att vara viktigt med framtagande av relevanta nyckeltal. Hög klimatrelaterad belastning av bygg, anlägg, material har pekats ut som en betydande miljöpåverkan från stadsbyggnadsnämnd/förvaltning. Viktigt att kunna påvisa ”goda investeringar” trots att inköp kan påvisa en belastning i sprend.

Fortsatt arbete kommer ske inom Viable Cities (process) där Stadsbyggnadsförvaltningen behöver ha en aktiv roll för att koppla frågorna till stadsutveckling och markanvändning.

Fokusområden

De 5 fokusområden som pekas ut att jobba extra mycket med kommer innebära arbete för nämnd och förvaltning varvid resurser behöver säkerställas:

- Transportera och resa hållbart
- Använd och producera energi effektivt
- Bygga, renovera och anlägga med låg klimatpåverkan
- Konsumera och producera medvetet
- Lagra och ta upp växthusgaser

Mål inom och utanför koncernen

-En stor del av klimatomställningen är ”utanför” kommunens eget handlingsutrymme och därvid väldigt viktigt att kommunen ställer krav på övriga aktörer genom exempelvis upphandling.

-Det vore önskvärt att kommunen kan prioritera eller på något sätt lyfta stadsbyggnadsprojekt eller exploatering som har en mindre negativ inverkan på miljö, som t.ex. renovering av gamla fastigheter eller projekt med en tydlig klimatprofil. Större aktörer har en större ekonomiskt och resursmässig kapacitet för att sätta goda exempel och vara i framkant. Har de större ansvar i omställningen?

Koppling till markanvändning och översiktsplan samt transporteffektivitet

Översiktsplan nämns genom den planeringsmässiga höjden på 15 000 nya bostäder men markanvändning/stadsplaneringsroll för klimatprogram och plan behöver kompletteras. Det saknas resonemang kring strategisk markanvändning, lokalisering och ”närhetsbegreppet” som är en utgångspunkt i översiktsplan och grönplan samt inriktning kring ett transporteffektivt samhälle. Förarbetet i arbetsgruppen för transporter har inte riktigt fått genomslag vilket är synligt genom avsaknaden av mål kring ett transporteffektivt samhälle där vi behöver resa mindre med bil tillsammans med energieffektivisering och fossilfria bränslen.

De utpekade åtgärderna nationellt inom transportsektorn är transporteffektivitet, energieffektivisering och fossilfria bränslen. I arbetsgruppen för transporter har en analys gjorts över nödvändiga styrmedel och åtgärder för att ställa om transportsystemet och minska utsläppen från transporter inom kommunen. Dessa åtgärder är viktiga och behöver en politisk förankring för att kunna genomföras, inte minst eftersom omställningen kräver en långsiktig helhetssyn kring stads- och trafikplanering. Konsekvenserna av att inte förankra dessa åtgärder kan försvåra en framtida implementering eftersom det är en kombination av åtgärder och samverkan som kommer att leda oss mot målbilden om ett klimatpositivt samhälle, inte enskilda lösningar i sig. År 2030 inte långt borta och de beslut som tas idag behöver vara grundade i målet om en 80 % minskning av utsläppen för att utvecklingen ska gå åt rätt håll.

I målformuleringen kring transporter saknas skrivelser kring energianvändning och transporteffektivitet som är två viktiga begrepp. Risker är att biodrivmedel och elektrifiering får en allt för framträdande roll i omställningen som förhalar de viktiga långsiktiga satsningarna kring ett transporteffektivt samhälle som behöver göras. Detta framgår exempelvis i Trafikverkets inriktningsförslag till en ny nationell plan där de förlitar sig på biobränslen och elektrifiering för nå nollutsläpp, vilket går emot andra uppsatta mål kring bland annat hållbara städer och samhällen, jämställdhet och biologisk mångfald. Att belysa utmaningarna och osäkerheten kring vårt framtida energisystem och tydligare framhäva transporteffektivitet ökar resiliensen i måluppfyllnaden om ett framtida hållbart transportsystem. Detta skulle även stärka kopplingen till kommande trafik- och mobilitetsplan som ser ett minskat bilåkande i Eskilstuna som en nödvändighet för att minska negativa effekter i form av trängsel, buller och luftkvalité (och för att nå mål som attraktiv stad, jämställdhet och social rättvisa såväl som klimatmålet).

Barnperspektivet

-Barnkonventionen medför att barnperspektivet bör lyftas in inom berörda fokusområden. En viktig del i hela klimatomställningen är information och utbildning i frågorna.

-Klimatprogram bör belysa den stora samhällsomställningen som sker, främst hos den yngre generation som ställer högre krav på klimat - och konsumtionsfrågan. Detta är även synligt i nya lagkrav mm. Det kan belysas att det kommer bli mer kostsamt att inte jobba med dessa frågor i framtiden.

Koppling till specifika åtgärder i plan

Nedan lyfts ett antal specifika åtgärder med synpunkt kopplat till denna:

-Förbättra odlingsmetoder

Inom jordbruket kan odlingsmetoderna förbättras ur klimatsynpunkt, till exempel att hålla marken bevuxen under hela året, eller så stor del av året som möjligt, eller att odla mer effektivt per yta eller i staden

Synpunkt:

Resonemang kring jordbruksmark och byggnation saknas med koppling till översiktsplan 2030 och dess ställningstaganden.

-Öka mängden grönytor och träd

I takt med att fler flyttar till Eskilstuna ökar andelen bebyggd och hårdgjord yta. Alla former av träd och grönska bidrar till att kapsla in växthusgaser. Därför är det särskilt viktigt att mängden grönytor och träd ökar. Detta kan alla slags aktörer bidra med.

Synpunkt:

Koppling till Översiktsplan 2030 och grönplan bör förtydligas.

Att öka mängden grönyta och träd är särskilt aktuellt för stadsbyggnadsnämnd/förvaltning kopplat till investeringsbudgeten. Det innebär inte bara att plantera nytt, utan ännu mer att bevara det gröna uppvuxna som vi redan har.

Fördelen med att jobba med biokol i växtbäddar inom stadsmiljön skulle kunna lyftas samt tänk kring t.ex. gröna tak.

-Ställ klimatkrav på bygg- och anläggningsmaterial

Företag, offentliga aktörer och andra organisationer kan göra stor skillnad genom att ställa klimatkrav vid inköp och upphandling av bygg- och anläggningsmaterial.

Även privatpersoner kan bidra genom att efterfråga byggmaterial med låg klimatpåverkan.

Synpunkt:

Önskvärt att vi som koncern tar ett steg längre och säga att där det finns miljöriktiga alternativ utifrån den gestaltning som gjorts ska det väljas före ett annat. Här kan det dock vara en utmaning att kunna mäta. Finns kompetensen att avgöra?

-Vässa den offentliga upphandlingen ur klimatsynpunkt

Eskilstuna kommunkoncern och Region Sörmland är exempel på två av Eskilstunas stora arbetsgivare och offentliga konsumenter som tillsammans konsumerar varor och tjänster för flera miljarder kronor varje år. Offentliga aktörer kan bidra genom att samarbeta mellan varandra och med leverantörer samt genom att efterfråga och ställa krav på leverantörer att leverera produkter och tjänster som inte medför negativ klimatpåverkan, eller bidrar till positiv klimatpåverkan.

Synpunkt:

Offentlig sektor spelar också en viktig roll som förebild/föregå med gott exempel/leva som man lär (finns med i utgångspunkter men bör synliggöras även här).

- Skapa förutsättningar för förnybar elproduktion vid fysisk planering.**Synpunkt:**

Lite oklart vad som avses då fysisk planering lyfts. Det låter rimligt att det ska skapas förutsättningar för förnybar elproduktion och om det ska vara en fristående anläggning kan planläggning eventuellt bli aktuellt. Men om det mer handlar om komplement till exempel på taket på en byggnad behövs det inte regleras i detaljplan eller annan fysisk planering. Frågan är bredare än enbart område stadsplanering/fysisk planering när det kommer till dialog för ökade möjligheter till förnybar elproduktion.

STADBYGGNADSFÖRVALTNINGEN

Marianne Hagman
Förvaltningschef

Mats Hällnäs
Utvecklingschef

§ 12 Yttrande över remiss - Klimatprogram Eskilstuna (TSN/2021:70)

Beslut

Yttrandet godkänns och skickas till kommunstyrelsen.

Deltar ej i beslutet

Peter Laufer (SD) och Ingela Glemhorn (SD) deltar ej i beslutet.

Ärendebeskrivning

Kommunledningskontoret ger i skrivelse, daterad den 8 mars 2022, förslag till beslut.

Klimatprogrammet anger övergripande klimatmål för ett gemensamt klimatomställningsarbete i Eskilstuna. Målsättningen är att alla slags aktörer ska kunna koppla an sitt klimatarbete till programmet och dess övergripande mål genom egna handlingsplaner för att visa att och hur de bidrar till klimatmålet.

Remiss fasen syftar framför allt till att förankra och få in synpunkter kring Klimatprogrammet.

Torshälla stads nämnd har tagit del av kultur- och fritidsförvaltningen och statsbyggnadsförvaltningens underlag till respektive nämnd. Nämnden ställer sig positiva till framtaget klimatprogram som tydligt beskriver övergripande klimatmål med tillhörande fokusområden och prioriterade insatser för olika aktörer. Nämnden ser också positivt på att det finns ett klimatprogram och en klimatplan där båda dokumenten ligger i linje med ambitionerna med Eskilstuna kommunkoncerns strategiska inriktning för 2020-2023. De bidrar till att uppfylla Eskilstunas Vision 2030 med tillhörande målbilder samt insatsområdena i den regionala klimatplanen för Södermanlands län.

Beslutet skickas till:

Kommunstyrelsen
Akten

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Torshälla stads nämnd

Yttrande över remiss - klimatprogram

Förslag till beslut

Torshälla stads nämnd godkänner yttrandet och översänder det till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Klimatprogrammet anger övergripande klimatmål för ett gemensamt klimatomställningsarbete i Eskilstuna. Målsättningen är att alla slags aktörer ska kunna koppla an sitt klimatarbete till programmet och dess övergripande mål genom egna handlingsplaner för att visa att och hur de bidrar till klimatmålet.

Remiss fasen syftar framför allt till att förankra och få in synpunkter kring Klimatprogrammet.

Torshälla stads nämnd har tagit del av Kultur- och fritids och Samhällsbyggnadsförvaltningarnas underlag till respektive nämnd. Nämnden ställer sig positiva till framtaget klimatprogram som tydligt beskriver övergripande klimatmål med tillhörande fokusområden och prioriterade insatser för olika aktörer. Nämnden ser också positivt på att det finns ett klimatprogram och en klimatplan där båda dokumenten ligger i linje med ambitionerna med Eskilstuna kommunkoncerns strategiska inriktning för 2020-2023. De bidrar till att uppfylla Eskilstunas Vision 2030 med tillhörande målbilder samt insatsområdena i den regionala klimatplanen för Södermanlands län.

Ärendebeskrivning

Klimatprogram Eskilstuna anger övergripande klimatmål för hela den geografiska platsen Eskilstuna kommun. Programmet är utformat på ett sätt som gör det möjligt för alla slags aktörer i Eskilstuna kommun att utforma egna handlingsplaner att koppla an till de övergripande klimatmålen.

Eskilstuna vision 2030 beskriver en plats för ett gott liv och lyfter fram Eskilstuna som en global ledstjärna inom miljöområdet där det är lätt att leva klimatsmart och ha en medveten livsstil. Både industri och landsbygd lyfts fram och kopplas till handlingskraft tillsammans med ett hållbart och innovativt företagande där modiga innovationer exporteras världen över. Visionen anger också att Eskilstuna är en attraktiv plats där vi känner gemenskap och framtidstro. Samtidigt står vi i en global

transformation för att bekämpa klimatförändringarna som är en av vår tids största utmaningar och ett verkligt och obestridligt hot mot hela vår civilisation.

För att nå visionen om ett gott liv krävs att alla aktörer, ända ner på individnivå, bidrar till en klimatomställning. Aktörer behöver både få och ge varandra bättre förutsättningar att ställa om till långsiktigt hållbara livsstilar och affärsmodeller.

Kommunledningskontoret har från år 2019 drivit ett projekt för att uppdatera den befintliga klimatplanen att omfatta alla aktörer inom det geografiska området Eskilstuna kommun. Projektet har mynnat ut i två olika dokument och ärenden:

- Klimatprogram Eskilstuna som omfattar samtliga aktörer och invånare inom Eskilstuna kommuns geografiska område.
- Kommunkoncernens plan för klimat som omfattar verksamheten som sker inom kommunorganisationens nämnder och bolag. Planen är kommunorganisationens bidrag till att nå målen i Klimatprogrammet. (ärende KSKF/2021:275)

Klimatprogrammet anger övergripande klimatmål för ett gemensamt klimatomställningsarbete i Eskilstuna. Klimatmålen består av ett huvudmål och ett delmål som bidrar till att nå globala, nationella och regionala mål. Huvudmålet är ett klimatpositivt Eskilstuna 2045 och delmålet är att minska utsläpp av växthusgaser med 80 procent till år 2030.

Klimatprogrammet redogör även för 5 fokusområden med prioriterade insatser för olika aktörer, dessa är:

- Transportera och resa hållbart
- Använd och producera energi effektivt
- Bygga, reovera och anlägga med låg klimatpåverkan
- Konsumera och producera medvetet
- Lagra och ta upp växthusgaser

Programmet tydliggör också att målen kan nås om alla aktörer bidrar. Var och en tar själva beslut om, och hur de bidrar, inom de områden där de har rådighet. Målsättningen är att alla slags aktörer ska kunna koppla an sitt klimatarbete till programmet och dess övergripande mål genom egna handlingsplaner för att visa att och hur de bidrar till klimatmålet. Kommunkoncernen är alltså en av alla aktörer inom det geografiska området som förväntas bidra till klimatomställningen, men också den aktör som ska ta en samordnande roll i det fortsatta samarbetet.

Remissfasen syftar framför allt till att förankra och få in synpunkter kring Klimatprogrammet. Ärendet har remitterats till kultur- och fritidsnämnden för yttrande. Yttrandet ska ha kommit in till kommunstyrelsen via LEX och på papper senast den 1 april 2022.

Torshälla stads nämnds yttrande

Torshälla stads nämnd har tagit del av Kultur- och fritids och Samhällsbyggnadsförvaltningarnas underlag till respektive nämnd.

Nämnden ställer sig positiva till framtaget klimatprogram som tydligt beskriver övergripande klimatmål med tillhörande fokusområden och prioriterade insatser för olika aktörer. Nämnden ser också positivt på att det finns ett klimatprogram och en klimatplan där båda dokumenten ligger i linje med ambitionerna med Eskilstuna kommunkoncerns strategiska inriktning för 2020-2023. De bidrar till att uppfylla Eskilstunas Vision 2030 med tillhörande målbilder samt insatsområdena i den regionala klimatplanen för Södermanlands län.

KOMMUNLEDNINGSKONTORET

Suzan Östman Bäckman
Samordningschef

STADSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN

Marianne Hagman
Förvaltningschef

KULTUR- OCH FRITIDSFÖRVALTNINGEN

Ola Bjerding
Förvaltningschef

Beslutet skickas till:
Kommunstyrelsen
Akten

§ 6 Remiss – Klimatprogram för Eskilstuna kommun

Dnr 2022:011

Styrelsen beslutade

att godkänna remissvar efter tillägg och ändringar till Klimatprogram Eskilstuna enligt nedan, samt

att skicka remissvaret till Eskilstuna Kommun.

Bakgrund och ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen har skickat förslag till Klimatprogram Eskilstuna på remiss till nämnder, kommunala bolag, politiska partier samt aktörer som på olika sätt bidragit under processen. Därtill är det öppet för allmänheten att inkomma med synpunkter på klimatprogrammet.

Att klimatförändringarna är ett verkligt och obestridligt hot mot hela vår civilisation är den samlade forskarkåren överens om. Utsläppen av växthusgaser fortsätter att stiga och som följd riskerar vi att nå en genomsnittlig global uppvärmning som överstiger två grader, vilket förväntas få allvarliga konsekvenser för ekosystem, havsförsurning, mänsklig säkerhet, matproduktion, vattentillgång, hälsa och ökad risk för naturkatastrofer.

Klimatprogrammet anger övergripande klimatmål för ett gemensamt klimatomställningsarbete inom Eskilstuna kommuns geografiska område. Klimatmålen består av ett huvudmål och ett delmål som bidrar till att nå globala, nationella och regionala mål. Huvudmålet är ett klimatpositivt Eskilstuna 2045 och delmålet är att minska utsläpp av växthusgaser med 80 procent till år 2030.

Generella kommentar

Kommunföretag är positiva till framtagandet av ett klimatprogram för Eskilstuna kommuns geografiska område och bedömer att de fem fokusområden som lyfts fram i programmet skapar förutsättningar för en utveckling där företag, organisationer och invånare verkar gemensamt, utifrån sina egna förutsättningar, mot att nå målet om ett klimatpositivt Eskilstuna 2045.

Bland fokusområden lyfts Transportera och resa hållbart som en viktig del i arbetet med att nå klimatmålet. En åtgärd som lyfts fram i programmet är att samverka om varutransporter. Kommunföretag ser att samverka om varutransporter kan, men inte nödvändigtvis, medföra att utsläpp från transporter reduceras. Kommunföretag bedömer att utsläppsvinsterna potentiellt blir större genom att transportörerna byter bränsle.

Även under avsnittet att köra på 100% förnybart ser Kommunföretag att det sker en konflikt med reduktionsplikten och att programmets syfte inte är att uppmuntra att produktionsvolymen av biodrivmedel ska minska totalt från leverantörer.

Kommunföretag noterar att klimatprogrammet är avgränsat till reduktion av växthusgasutsläpp men vill betona att hållbarhetsarbete behöver knyta an till samtliga globala mål i agenda 2030, såsom exempelvis biologisk mångfald.

Ett klimatpositivt Eskilstuna bedöms stärka Eskilstunas varumärke som en förebild inom klimat- och miljöarbete och ligger i linje med Eskilstunas vision och målbild 2030 som global ledstjärna inom miljöområdet. Därtill bedöms ett miljöarbete i framkant såväl attrahera nya invånare som företag samt skapa förutsättningar för framväxt av fler företag med miljöprofilerade affärsidéer. Ett klimatpositivt Eskilstuna får samtidigt antas vara förknippat med väsentliga utgifter, men den samhällsekonomiska effekten av att inte agera riskerar dock att bli än mycket högre och företag som inte bedriver ett aktivt arbete för att reducera sin klimatpåverkan riskerar att bli irrelevanta och slås ut.

Kommunföretag anser vidare att programmet uteslutande bör fokusera på de delar där Eskilstunas olika aktörer har rådighet. Av den anledningen bör förslagsvis externa transporter som passerar igenom kommunens geografiska område exkluderas vid uppföljning av måluppfyllelse.

Övergripande mål – Ett klimatpositivt Eskilstuna

Det övergripande målet med klimatprogrammet är att "Eskilstuna kommun med sina två städer och landsbygd ska vara klimatpositivt 2045". Målbilden ska vara vägledande för företag, organisationer och invånare i Eskilstuna kommun och delar av näringslivet har sedan tidigare skrivit på en avsiktsförklaring om att nå målet om ett klimatpositivt Eskilstuna 2045.

Kommunföretag stödjer målbilden och ser skäl till att själva inte sätta en lägre ambitionsnivå än vad näringsliv och andra intressenter sätter, utan snarare vara minst lika offensiva i våra ambitioner. Det saknas emellertid en tydlig definition av vad klimatpositiv är i Klimatprogram Eskilstuna och det finns inte heller något vedertagen definition av begreppet som sådant. I SOU 2020:4 Vägen till en klimatpositiv framtid likställs klimatpositiv med nettoutsläpp mindre än noll. För att tydliggöra den långsiktiga målbilden är det önskvärt att begreppet klimatpositiv tydligt definieras i Klimatprogram Eskilstuna.

Kommunföretag anser att det är mycket positivt att klimatprogrammet är öppet och möjliggör för Eskilstunas företag och invånare att delta i jobbet och ställa sig bakom målbilden klimatpositiv 2045. Det är endast gemensamt med näringsliv och invånare vi kan nå ett klimatpositivt Eskilstuna 2045.

Delmål 2030 – minska territoriella utsläpp med 80% relativt 2020

Av Klimatprogram Eskilstuna framgår delmålet att till 2030 minska de territoriella utsläppen av växthusgaser med 80 procent mellan 2020 och 2030. Vidare framgår att utsläppsminskningen behöver ske exponentiellt med de största relativa utsläppsminskningarna fram till 2030 samt att konsumtionsbaserade utsläpp bör följa samma takt som de territoriella utsläppen.

Kommunföretag konstaterar att målbilden om 80 procents utsläppsminskning mellan 2020 och 2030 är högt satt relativt de nationella målen avseende territoriella utsläpp. De nationella utsläppsmålen anger att 2030 bör utsläppen vara minst 63 procent lägre än utsläppen 1990, samtidigt innebär de nationella målen även att takten i utsläppsminskningen är högre mot slutet av perioden fram till 2045. Det nationella utsläppsmålet om 63 procent innehåller också möjligheter att använda kompletterande åtgärder motsvarande 8 procent. Kommunföretag anser att möjligheter till kompletterande åtgärder avseende delmålet 2030 bör tydliggöras i Klimatprogrammet. I sammanhanget kan även konstateras att utmaningen med 80 procents utsläppsminskning fram till 2030 inte blir mindre av att två år redan förflutit.

Kommunföretag ser dock, vad gäller delmålet, vikten av att i arbetet lyssna in och ta hänsyn till företagets och invånarnas åsikter och ambitionsnivå men noterar att delmålet avviker väsentligt från de nationella målen. En sammanvägd bedömning bör genomföras avseende rimlighet, nationella mål och övriga intressenters avväganden vid beslut om delmål 2030.

Det kan finns skäl att även överväga om delmålet 2030 bör kompletteras med ett utsläpp per capita-mål. Även om klimatförändringarna inte tar hänsyn till befolkningsutvecklingen i Eskilstuna, eller i världen för den delen, utan endast den absoluta mängden koldioxid som finns i atmosfären så kan ett utsläpp per capita-delmål medföra att en konflikt mellan lokal tillväxt och klimatmål i stora delar kan undviks.

Övriga kommentarer

Rubriken EU:s klimatmål 2045 på sida 14 bör justeras till EU:s klimatmål 2050.

Sammanfattningsvis så ställer sig Kommunföretag bakom och stödjer med ovanstående medskick ett öppet arbete med Klimatprogrammet som möjliggör för Eskilstunas företag och invånare att aktivt delta i jobbet och sluta upp bakom målsättningen Klimatpositiv kommun 2045.

Nedan redovisas svar ifrån Eskilstuna Kommunföretags dotterbolag.

Eskilstuna Kommunfastigheter AB

Eskilstuna Kommunfastigheter AB föreslår styrelsen besluta **att** godkänna förslaget till remissvar och kommentarer från Kfast **samt att** skicka beslutet till Eskilstuna kommunföretag för vidare hantering

Ärendebeskrivning

Den 15 september 2015 fattade världens ledare beslut om 17 integrerade och odelbara globala mål, Agenda 2030. I samband med det fastställdes mål 13 som anger att omedelbara åtgärder ska vidtas för att bekämpa klimatförändringarna och dess konsekvenser. EU ska bli världens första klimatneutrala region och vara klimatneutralt år 2050. Sveriges klimatmål är att inte ha några växthusgasutsläpp i atmosfären 2045, för att därefter uppnå negativa utsläpp. Det nationella energimålet är att år 2040 ska vi ha 100 procent förnybar elproduktion. Länsstyrelsen i Södermanlands län har beslutat om en regional klimat- och energistrategi där målet är att vara ett klimatneutralt Södermanland 2045.

För att bidra till globala och nationella klimatmål samt Eskilstunas vision 2030 är målsättningen att aktörer på den geografiska platsen Eskilstuna kommun tillsammans ska bidra till att nå målet om att vara klimatpositiva år 2045. Eskilstuna ska vara en förebild och det ska vara lätt att leva klimatsmart och fossilfritt. Klimatprogrammets inriktning är att följa Södermanlands läns koldioxidbudget som idag uppger att utsläppsminskningen

behöver ske med ca 16% per år. Därför är delmålet att minska territoriella utsläpp av växthusgaser med cirka 80 procent mellan 2020 och 2030. De konsumtionsbaserade utsläppsminskningarna bör gå i samma takt.

Programmet är formulerat på en övergripande nivå för att innehållet inte ska riskera att snabbt bli inaktuellt och för att passa både små och stora företag, föreningar, offentlig verksamhet och andra organisationer som på olika sätt ska kunna koppla an sitt klimatarbete till programmet och dess övergripande mål genom egna handlingsplaner. Målsättningen är att alla aktörer ska kunna visa att och hur de bidrar till klimatmålet.

För att tillsammans nå klimatmålet har fem fokusområden lyfts fram där aktörer särskilt kan bidra genom att prioritera sina insatser:

1. Transportera och resa hållbart
2. Använd och producera energi effektivt
3. Bygga, renovera och anlägga med låg klimatpåverkan
4. Konsumera och producera medvetet
5. Lagra och ta upp växthusgaser

En digital stöd- och aktivitetsbank har publicerats i verktyget Panorama som också visualiserar Eskilstunas klimatavtryck. Verktöget kan fungera också som arbetsverktyg för att kunna uppskatta om aktörer tillsammans gör tillräckligt mycket tillsammans för att nå klimatmålet.

Kommentarer från Kfast

Klimatfrågan är en av vår tids största frågor och är av högt intresse både för politiken och näringslivet, i Eskilstuna och i hela världen. Därför delar Kfast uppfattningen att det är av största vikt att tillskapa ett klimatprogram som omfattar samtliga aktörer och invånare inom Eskilstuna kommuns geografiska område.

Kfast är positiva till den övergripande nivån i programmet så att innehållet passar alla intressenter som då kan koppla sitt klimatarbete till programmet genom egna handlingsplaner.

Rubrik 3. Mål, sid 4. Undersökningar visar att vi utöver att reducera våra växthusgasutsläpp även behöver klimatkompensera för de utsläpp vi fortfarande kommer ha kvar. Klimatprogrammets målbild är bra och Kfast står bakom denna ståndpunkt. Den innebär dock att en del frågor väcks. Klimatpositivitet innebär att en verksamhet eller privatperson uppfyller kriterierna för att vara klimatneutral, och utöver det även klimatkompenserar för ett växthusgasutsläpp som är större än den totala klimatpåverkan man har. Enligt nuvarande praxis innebär det att koncernen behöver klimatkompensera för ca 110 – 115 % av de utsläpp man gör. Det är i dagsläget inte klart för Kfast hur detta ska gå till och vi behöver fördjupa oss i kartläggningen för att bedöma rimliga åtgärder som ger störst effekt.

4.2.3 Förbättra kalkyler för klimatpåverkan och investeringar. "En innovativ och inspirerande process ska utvecklas tillsammans med att behovet av stöd för klimatomställning identifieras". Kfast vill lyfta frågan gällande utveckling av kalkyleringsverktyg där hänsyn tas till klimatanpassningar. Om det inte finns att tillgå finns risk att det kommer uppstå konflikter mellan kortsiktiga ekonomiska intressen och klimatprogrammets långsiktiga målbild 2045. Då koncernen gör stora investeringar de närmsta åren är denna punkt av största vikt för att nå framgång inom många parametrar i klimatprogrammet.

Bilaga 2. De så kallade Transition Elements tillsammans med klimatberäkningsverktyget Panorama är viktigt att få fram och utveckla. Förhoppningsvis kan det ge varje intressent ett bedömningsverktyg för att på ett bättre sätt kunna bedöma, planera och genomföra kostnadseffektiva åtgärder ur ett klimatperspektiv.

Eskilstuna Energi och Miljö AB

Styrelsen för Eskilstuna Energi och Miljö AB föreslås besluta
att godkänna nedanstående som remissvar samt
att skicka ärendet vidare till Eskilstuna Kommunföretag AB.

Ärendebeskrivning

Vi har tagit del av ovanstående dokument. Det övergripande målet om ett klimatpositivt

Eskilstuna 2045, ligger i linje med det nationella målet. Delmålet om att minska utsläppet med 80% anses ambitiöst. Vi lämnar mer specifika synpunkter på kommunkoncernens plan för klimat, som tagits fram parallellt med Klimatprogram Eskilstuna och som ska bidra till programmets måluppfyllnad.

EEM är positiva till programmet och dess innehåll, men ser det som omöjligt om inte bolaget ges rätta förutsättningar från ägaren.

Eskilstuna Logistik och Etablering AB

Styrelsen för Eskilstuna Logistik och Etablering AB beslutade

att inte godkänna Kommunstyrelsens förslag till Klimatplan Eskilstuna respektive Klimatprogram.

Skälen till att inte godkänna handlingarna är bl a att målsättningen inte är realistisk att uppnå och dessutom är målen mer ambitiösa än Sveriges nationella mål. Därutöver saknas det en konsekvensbeskrivning för ELE och Eskilstuna Kommunkoncern i handlingarna.

Destination Eskilstuna AB

Styrelsen för Destination Eskilstuna AB beslutade

att inte godkänna Destination Eskilstunas föreslagna yttranden,

att ge VD och ordförande i uppdrag att omformulera yttrandet, enligt nedan, samt

att överlämna yttrandet till Eskilstuna Kommunföretag.

Efter styrelsemötet har VD och ordförande återkommit med yttrandet att målsättningarna bör vara i samklang med de nationella målen och vara mätbara.
